Prijs 11 Cts.

VRAAGT DIT BLAD AAN DE KIOSKEN!

Zaterdag 30 Mei 1942
5e Jaargang Nr. 147

DE MISTHOORN

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN
Hoofdredacteur J. NIJSSE
Redacteuren: Dr. P. MOLENBROEK en ERNST C. H. LOCHT
Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346, AMSTERDAM-C — Postbus 367 — Telefoon 38895

Abonnementsprijs voor Nederland ƒ 1.25 p. kw.; ƒ 4.75 p. jaar. Buitenland ƒ 6.— per jaar; alles franco per post. Losse nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag. Postgiro 322600 ten name van Stichting De Misthoorn.

DE KRACHT VAN DE IDEE

OORLOG is er geweest zoolang er menschen bestaan en oorlog zal er blijven zoolang de aarde bevolkt zal zijn. Men moge dit goed of slecht vinden, men kan trachten dit aan de hand van bijbelsche motieven te verklaren of men kan het als een eenvoudige natuurwet aanvaarden, maar aan het verschijnsel zelf verandert men niets. Een eeuwige vrede is een utopie en, volgens onze opvattingen, niet eens een van het goede soort. Vrede kan men slechts afdwingen en waarborgen met het zwaard in de hand; voor elk ander argument is de wereld op den duur gevoelloos, omdat dit in botsing zou komen met den menschelijken eigenaard, dus met de schepping zelve.

Kan de oorlog op zichzelf dus niet als een nieuw verschijnsel in de samenleving worden beschouwd, dan neemt dit toch niet weg, dat het karakter van den strijd toch wel groote en principieele wijzigingen heeft ondergaan. En wel in tweeërlei opzicht. In de eerste plaats zijn het steeds grooter wordende bevolkingsgroepen, die op de een of andere wijze actief aan den oorlog deelnemen. De tijd, dat de steden onderling, de z.g. stadsstaatjes elkander op leven en dood bevochten, ligt in een grijs verleden en vandaag aan den dag kunnen we hoogstens nog medelijdend lachend over het tijdperk in onze geschiedenis, dat de verschillende gewesten elkaar naar het leven stonden en stuk voor stuk de hegemonie over het rijksgebied wilden verwerven. Toch ligt deze periode nog niet zoo heel lang achter ons, maar de ontwikkeling van het verkeer en de techniek heeft dezen tijd overbrugd en de man, die thans nog een zelfstandige provincie Zeeland of Holland of Friesland als politieken eisch te berde zou brengen, zou onmiddellijk worden opgeborgen waar hij behoorde: in Meerenberg. Wat vroeger als hoogste wijsheid gold, is nu tot grootste dwaasheid verworden.

Tot aan het uitbreken van den huidigen oorlog was de kring weer iets ruimer geworden: de staten onderling voerden oorlog. Door verblinde en zich sluw wanende machthebbers waren de zelfstandige staten over Europa uitgestrooid, groot en klein door elkaar, zonder rekening te houden met de historische ontwikkeling en zonder acht te slaan op rassenkundige en geografische gemeenschapsbelangen. En de internationale jood, die de touwtjes in handen had, behoefde practisch slechts op een knop te drukken om een geheel werelddeel in vlammen te zetten. Het genie van den Führer heeft aan dit misdadig spelletje voor eens en voor altijd een einde gemaakt. Hij heeft de natuurlijke belangengemeenschap in Europa hersteld, de staten aaneengesmeed en als zoodanig den oorlog omgevormd tot een strijd tusschen continenten, tusschen geheele werelden. Wat bij elkander hoort, strijdt voor een gemeenschappelijk lot.

En in de tweede plaats is de huidige oorlog in wezen verschillend van alle voorgaande, omdat hij een ideëelen ondergrond heeft. Tegenover een vijand, die slechts materieele en imperialistische waarden kent en alleen daarvoor bereid is oorlog te voeren, heeft de Führer niet slechts zijn soldaten ingezet, doch tevens de onmetelijke kracht van de nieuwe Germaansche levensbeschouwing. Zoodoende ook is deze krijg er niet alleen een van Duitschland, maar van geheel Germanje.

De menschen leven dus in een steeds grooter wordend verband en ook het Nederlandsche volk zal dit onder de oogen moeten zien. Onze eigen Nederlandsche aard en onze eigen cultuur en zeden zijn alle zaken, die niemand ons wil of zelfs kan afnemen. Integendeel, grondbeginsel van het nationaal-socialisme is juist om deze waarden te stimuleeren. Maar wie aan den anderen kant de gedachte is toegedaan, dat na dezen oorlog de Nederlandsche staat als een door hooge muren omgeven reservaat in Europa zal herrijzen, zal bedrogen uitkomen en maakt zich voor de geschiedenis belachelijk. Nederland als deel, als integreerend deel van een groot Germanje, onder opperste leiding van den Führer, en met een vèrgaande autonomie, dat is een toekomst, die ons volk de mogelijkheden biedt, welke het noodig heeft. Dat is de idee van den Führer en wij zijn er Mussert dankbaar voor, dat hij deze politiek in ons land als hoogste waarde propageert. Dankbaar, omdat de Leider hierdoor blijk geeft zich ver boven de kleinburgerlijkheid te verheffen en een ruimen blik op de toekomst te hebben. Met de eng-nationale poppen-kasterij is het, goddank, voorgoed afgeloopen. De klok van de geschiedenis zet men niet ongestraft terug. Een vrij volk met een sterke cultuur in een vrije, frissche levensruimte, daarop blijven onze blikken gericht!

RUIMTE VREES

DAT de strenge en zuivere beginselen van het nationaal-socialisme door een groot deel van ons volk nog altijd „onsympathiek" worden gevonden, is volkomen begrijpelijk. Ons volk is namelijk geen „volk" meer in den hoogen zin, dien wij aan een zoodanige bloedgebonden gemeenschap hebben te stellen: kapitalisme en marxisme hebben ons doen uiteenvallen tot een massa, waarvan de individuen zich slechts gebonden voelen in zooverre zij belang meenen te hebben bij den „staat", die hun een zekere veiligheid en vooral ook een zekere vrijheid waarborgt.

Noch de invloeden van het kapitalisme, noch die van het marxisme zullen voorgoed onschadelijk gemaakt worden, zoolang men in stilte een staatsherstel blijft nastreven en zoolang men — ook van een zijde, waarvan dit allerminst te verwachten zou zijn — vrijheid en veiligheid binnen dit staatsverband voor Nederlandsche priviliges houdt.

Streng en zuiver nationaal-socialisme is slechts mogelijk door de volksche werkelijkheid van het rasbewustzijn te aanvaarden, zooals de SS dit als levende kultuurbron voorstaat. Zeker bezitten de Nederlanden onbetwistbaar een schakeering van Germaansch leven, een versmelting van eigenaardigheden, die het oerkarakter nog met een bizondere eigen uitdrukking verrijkt. Het is daarmee als met de landschappen: het lage, dauwige rivierenland heeft een andere sfeer dan die der wijnbergen langs den Rijn of van het Schwarzwald. Maar wat dit onderscheidend *Nederlandsche* betreft, is het misleidend te meenen, dat dit slechts door een vestiging van een nieuwen „staat" behouden zou blijven. Naar zoo'n isolement te verlangen, beteekent weinig anders dan dat wellicht dit eigen-dialectische ongerept blijft, maar tegelijk opnieuw door gewelddadige afsnoering aan ons Germaansche oer-wezen schade wordt toegebracht.

Onduldbaar zou het zijn om tezelfdertijd, dat onze beste zonen aan het Oost-front vallen, voor een zooveel grootere Germaansch-gebonden ruimte, nadrukkelijk te verlangen naar een „zelfstandigheid", die reeds nu hier en daar zonderlinge vormen aanneemt door bijv. te gewagen van een „Nederlandsch ras". Dat er ruimte-vrees bestaat bij sommigen, die zich als Nederlanders niet opgewassen voelen tegen een toekomst, die door de Germaansche revolutie om de waarden van bloed en bodem zal worden veroverd, moge op zichzelf dan al verklaarbaar zijn, geen nationaal-socialist kan er vrede mee hebben, dat ons volk — door toedoen van hen, die aan een dergelijke ruimte-vrees lijden — den weg wordt afgesneden naar de volksche werkelijkheid van morgen. Niet omdat zij alsnog een „staat" hebben gemaakt, zullen de Nederlanders in het nieuwe Europa gelijkgerechtigd zijn, maar omdat de Nederlanders zèlf krachtens hun [illegible] als Germanen waardevolle elementen zijn in de nieuwe ruimte — denken wij aan het Oost-land! — voor de komende geslachten. Wij, Nederlanders, hebben ook in onze historie bewezen, zonder ruimte-vrees groote projecten aan te durven. Gedenken wij de stoutmoedige tochten onzer zeevaarders, onze kolonisatie, onzen taaien strijd in den Transvaal tegen de wildernis en tegen de Engelsche roofpolitiek. Maar laten wij ons dan ook herinneren wat Scarfoglio in zijn „L'Inghilterra e il Continente" (Engeland en en het Vasteland) met verrassende scherpte als onze groote dwaasheid heeft blootgelegd: dat de koning-stadhouder Willem III zich liet vinden voor een „bondgenootschap" met Engeland en daarmee onze aftakeling als groote mogendheid voorbereidde. Zoo werden de onoverwinnelijke Nederlanders — aldus Scarfoglio —, tenslotte verslagen, doordat zij het „Vastelandsgevoel" misten, waarmee zij zich met Europa en tegen Engeland hadden kunnen handhaven.

OPNIEUW bevinden wij ons in een beslissende phase van onze historie: wij hebben ons los te maken van den geestelijken „status quo", waarmee het burgerdom tot dusver zelfgenoegzaam zijn veiligheid en zijn vrijheid heeft gekregen. Wij behoeven niet bevreesd te zijn, daardoor te zullen òndergaan en datgene te verliezen, wat specifiek „Nederlandsch" is. Men heeft zich nog nooit zoo ongerust gemaakt over het behoud van Nederlandsch dit of Nederlandsch dàt als tegenwoordig.

Zeker geen bewijs van innerlijke kracht.

Integendeel blijkt ook hieruit weer, hoe verschrikkelijk verintellectualiseerd wij zijn en tegelijk ook hoe zelfs voor een zoo grootsche toekomst als die, welke wij tegemoet gaan, de oude kruideniersgeest van tevoren wel-en-deugdelijk wil weten of Nederland er baat bij heeft. Moeten wij eerst namens den Führer onzen garantiestaat krijgen, alvorens wij, nationaal-socialisten, de revolutie willen volvoeren? Heet het soms nog gelijkgerechtigdheid, wanneer de Führer ons dit eerst komt toezeggen?

Gelukkig, dat zoovele volksgenooten al die papieren verklaringen niet noodig hebben. Er is hier sprake van een kultuur-doorbraak en deze vernieuwing kent het natuurgeweld van de intuïtie in plaats van handige speculatie-politiek. Ook in dat opzicht is onze historie belangrijk, want zij is niet enkel een kroniek van onze admiraals en onze kooplieden; ze toont ons al evenzeer een Rembrandt, die tot de geheele Germaansche wereld behoort, een gouden eeuw, die kultureel nog volkomen organisch aan het Rijk gebonden was. Hoe verzet Keuchenius zich in zijn monumentale werk „Bloed en mythe als levenswet" tegen *het objectieve denken*, terwijl het in de eerste plaats aankomt „op de intuïtie, het zinnelijke aanschouwen" (blz. 403). En hij voegt er nog aan toe: „De dichter en kunstenaar noemen dat inspiratie. Wat deze inspiratie is, heeft Nietzsche ons zoo levendig beschreven. „Het begrip openbaring in dien zin, dat plotseling, met onuitsprekelijke zekerheid en fijnheid, iets *zichtbaar*, *hoorbaar* wordt, iets wat iemand in zijn diepst beroert en omwerpt, beschrijft den toestand", schrijft Nietzsche"."

Deze geweldige subjectieve krachten, waarvan Keuchenius hier gewaagt, brengen in waarheid kultuurvernieuwing teweeg, terwijl uit het mechanisme van het objectieve denken slechts het getimmerte der kleinstaterij kan voortkomen. Het nationaal-socialisme zet er ons krachtens zijn beginselen toe aan, alle waarden te toetsen op haar volksche waarheid; het is als elke revolutie in wezen: *evolutie*. En hoe schokkend dit voor sommigen ook moge zijn: deze evolutie is een Germaansche opstanding, waarvan de Rijksgedachte het zwaard en het schild is.

De politiek is slechts aan deugdelijk, wanneer degenen, die haar voeren, er zich van bewust zijn, daarmee de kultuur niet te kunnen overtroeven, doch integendeel de kultuur, die een zooveel dieper-geworteld levenswil is, ook meer aan de oppervlakte als sociaal feit tot haar recht te doen komen. Politiek, die tegen de kultuur ingaat, holt zichzelf uit en kan zich onmogelijk staande houden; zij moge ons vertrouwd klinken als de stem, die gisteren klonk, tenslotte heeft alles wat gisteren was, onherroepelijk afgedaan.

Meer dan ooit zullen wij ons op ons volksdom hebben te bezinnen; de sterksten onder ons zullen vóórgaan en zij zullen niet bevreesd behoeven te zijn, om in de grootere ruimte van het Rijk eigen aard te verliezen. Juist mèt hun Geuzenaard zullen zij het Germaansche bloed van waarde zijn; alleen dàt is beslissend. Mooie baantjes, regentenmacht, provinciale eigenliefde en patriotten-dogmatiek zijn volkomen waardeloos, evenzeer als het goud het was. En dat is gezond.

Trilt niet ons hart, wanneer wij den Vlaming Vercnocke, in zijn gedicht aan Adolf Hitler hooren getuigen:

Ons hebt gij niet verwonnen, doch bevrijd:
want wij, gekluisterd in den kerker van een staat,
vijand van onzen stam, wij stonden op de bres,
Germanen, broeders in den bloed, ten dood gedoemd.
Nu waakt ten voorpost, dien wij trouw behoedden,
wij voor 't Rijk, spannend zijn dubblen wiek
ten sprong, zinbeeld van adel en gestrenge macht:
de adelaar.

KETTMANN

„Bemoedigende"

BAKERPRAATJES

Men hoeft 's Heeren lijfblad De Standaard maar in de hand te nemen en zijn blikken langs één der hoofdartikelen te laten gaan om te merken, dat dit blad, waarin Colijns geest getrouwelijk rondwaart als de verdoemde ziel, die geen rust kan vinden, in den regel anti-nationaalsocialisme als standaardmonster op de politiek-kerkelijke markt brengt. De smokkelwaar zit wel in een onschuldig uitziend reiskoffertje, maar het ding puilt zóó verdacht uit, dat ieder den inhoud kan raden.

Zoo gewaagt het hoofdartikel in De Standaard van 19 Mei diepzinnig van het borduurwerk der geschiedenis. Moedige soldaten en wijze staatslieden kunnen wel knap borduren, maar niet te berekenen gebeurtenissen spelen hun graag parten: 's Heeren onzichtbare hand grijpt meermalen in de gebeurtenissen in. Inderdaad! De Voorzienigheid schonk den As-mogendheden en Japan herhaaldelijk zulke bijna boven-natuurlijke overwinningen, dat zij dat zeker ook verder zal blijven doen, wil zij haar eigen werk niet in haar onwaardige, onbegrijpelijke grilligheid vernietigen. De Russische winter was strenger dan ooit in de laatste 140 jaar maar hij is doorstaan en is hij niet voorafgegaan door een dozijn Tannenbergs, om maar iets uit het vele te noemen, naast maar één Tannenberg uit den vorigen wereldoorlog?

De Standaard memoreert, dat eertijds in een zevenjarigen zee-oorlog met Frankrijk Engeland totaal onvoorbereid was, maar dat de oorlogskans keerde, toen Pitt, de oudere aan het roer kwam, die de zelfbewuste woorden sprak: „Ik weet, dat ik het land kan redden en niemand anders dat kan." Er is echter een groot verschil in kracht tusschen het toenmalige Frankrijk en het huidige Duitsche Rijk en eveneens tusschen Pitt en den onbekwamen avonturier Churchill. Moeten de Standaardlezers zich aan zulke armzalige strooihalmpjes vastklemmen, waartoe ook behoort, dat Hitler verleden jaar had moeten ondergaan, omdat hij toen 52 jaar werd, den leeftijd, dien Napoleon bereikte? Moeten deze uitverkoren drenkelingen van het Nieuwe Verbond met dezen armen Lazaruskost genoegen nemen? Moeten deze dierbare jodenknechten hun vromen aanhang, met de reserve-troepen van onnoozele toespelingen een riem onder het hart steken? De Standaard, quo vadis?

Het blad leutert ook politiek-godvruchtig over Frederik den Groote. Hij had eenmaal leeren inzien, dat zelfs de grootste staatsman niet alle draden van het gebeuren in zijn hand houdt. Pour besoin de la cause wordt de oude Fritz dus gauw even tot den grootsten staatsman gebombardeerd (groot was hij ontegenzeggelijk). Om te kunnen insinueeren wordt Frederiks woord: „de geschiedenis is de leerschool der heerschers", met opzet verbogen! Natuurlijk vergeet het blad feestelijk en stichtelijk te vermelden, dat Frederik de Groote toch maar groots den zevenjarigen oorlog won! Men moet iets over hebben om zalvend te kunnen troosten en stichten. De waarheid moet daartoe het offer van haar leven kunnen brengen.

Tenslotte preekt het blad, dat God in en dóor de heerschers der volken, maar ook los van hen met zijn vingeren de historie schrijft. Toegegeven! Hij doet het los van de jodenknechten Roosevelt, Churchill en Stalin. Maar dat zijn vinger met gulden letteren in het boek der eeuwigheid heeft geschreven of zal schrijven, dat Hitler, Mussolini en de Tenno den oorlog zullen winnen, dat late de mummelende Standaard zich voor gezegd houden. Dat is even zeker als dat de Amerikaansche pochers die uitriepen: „We hebben al gewonnen vóór we begonnen zijn" zullen verliezen, omdat dergelijke klassieke bluf door alle eeuwen in alle gevallen met de verdiende nederlaag betaald werd.

SCHIMMEN UIT HET VERLEDEN

In het paleis dreunde een schot....

en Prins Bernhard bedacht, dat hij de vijfde colonne de schuld moest geven.

Waarom de Prins en de Prinses aan tafel twistten en waarom de Prins lijkbleek werd, toen een onbekende stem riep:

„Daar zijn de soldaten!"

DE PRINS der Nederlanden legt zijn „Atlas der Handelsmarine" neer en staat op om zich aan tafel te begeven. Hij rekt zich uit en laat zijn blikken glijden door het sombere vertrek. Aan de wanden heeft hij eenig wapentuig bevestigd, teneinde eventueelen twijfel aan zijn soldatisme bij voorbaat uit den weg te ruimen. De prins poseert gaarne als militante en militaire figuur — een soort redder des vaderlands. Tusschen een indrukwekkend parabellum en een stalen helm prijkt op den schoorsteenmantel een porseleinen haas, die zelfs des Prinsen gevoel voor stijl en schoonheid ernstig kwetst. Maar het beest is een geschenk van de Prinses en daarom moet het blijven staan. Men neemt hem al te veel dingen kwalijk. Een risico nemen doet hij niet meer.

Even flitst weer die geschiedenis met de witte anjers door zijn hoofd. Dat zat zoo:

De Prins wilde ter gelegenheid van zijn eersten verjaardag in Holland een aantal kopstukken van het leger, de partijen en de bestuurslichamen uitnoodigen. Een beetje reclame in die kringen kon nooit kwaad, zoo meende Zijne Koninklijke Hoogheid.

En daarbij moest men iets heel origineels bedenken, iets „nochnie-dagewesenes". Dies zon hij op een plan en vond het. Aan een schare kweekers in de omgeving van Haarlem gaf hij opdracht de fraaiste witte anjers te kweeken en te sorteeren. Op den dag van zijn verjaardag reikte hij aan alle aanwezigen een anjer uit en hield daarbij een toespraak, die door de toehoorders met een mengeling van verbazing en lachlust werd aangehoord. De witte anjer, zoo zeide de Prins, was het symbool van zijn leven, het symbool van reinheid en mannelijken dadendrang — de idealen van een modernen ridder. Daarbij was deze anjer tevens een lichtend embleem voor de Nederlandsche soldaten, die, zooals de jonge man het uitdrukte, de voorvechters waren van God en de vrijheid, van reinheid en geloovigheid....

De pers zorgde ervoor, dat er goed reclame werd gemaakt voor de witte anjers, maar de gloedvolle rede van Zijne Koninklijke Heldhaftigheid werd verzwegen. De Nederlander was veel gewend op het gebied van Oranje-zoetelijkheden, maar aan alles is een grens. Zelfs aan Hollandsche Oranje-adoratie. Bij gebrek aan beter werd derhalve van stonde af aan de witte anjer, met of zonder prinselijk colbertje, gepropageerd. De eenige schaduwzijde aan de zaak was de gepeperde rekening, die de Koningin later te betalen kreeg en waarover in het vorig nummer reeds het een en ander staat vermeld.

Dit alles overdenkt de Biesterfelder telg, als hij opstaat om in de Japansche „zaal" aan tafel te gaan. Hij vischt naar zijn bril, schiet zijn uitgetrokken tuniek weer aan en wijdt middelerwijl nog even zijn hooge belangstelling aan het parabellum. Terwijl hij het aanraakt, valt het evenwel van den wand, op den schoorsteenmantel en vandaar op den grond. En als wilde het zich wreken over zijn veroordeeling tot eeuwige ledigheid aan dien paleiselijken studeerkamerwand, gaat er een donderend schot af. De prins, die zich reeds bukte om het wapen op te rapen, springt in ontzetting achteruit, met lamheid geslagen over een dergelijke manifestatie van krijgszucht in het Heiligste der Heilige Ruste.

LIEVELING VAN HOLLANDS VROUWEN

De Held van Biesterveld, die tot tweemaal toe een vaderland verried voelt zich nog het beste in Engelsche uniform

En tegelijk komt het Huis in beweging. Mijn hemel, een schot! Bedienden snellen toe, doch herademen, als zij den Prins, weliswaar bleek, doch onbeschadigd aantreffen. Prinses Juliana evenwel is vertoornd.

„Je maakt niet alleen jezelf, maar het heele huis belachelijk!" voegt ze hem aan tafel woedend toe.

De onvrijwillige schutter roert in zijn soep. Het verwijt is geen nieuwtje voor hem. Sinds zijn huwelijk heeft hij niets anders gehoord. Steeds spitsen zich de tegenstellingen tusschen hem en de beide vrouwen in dit huis toe. Alles wat hij doet, wordt verkeerd uitgelegd.... En weer denkt hij aan de anjers.

„Werkelijk, je maakt je belachelijk, Bernhard," herhaalt de Prinses. „Ik wil er niet aan denken, wat het volk weer roddelt, als het bekend wordt."

De Prins doet een poging tot verweer.

„Zooiets kan toch iedereen gebeuren. Bovendien zal ik den huismeester op het hart drukken, dat hij aan niemand iets anders vertelt, dan ik hem vertel. Ik zal hem zeggen, dat een onbekende probeerde de Oranjezaal binnen te dringen, waarna ik op hem schoot. Omdat ik geen opwinding wilde veroorzaken, zal ik zeggen, heb ik later gedaan, alsof het schot per ongeluk afging. Dat zal een goeden indruk maken."

„O, beslist," antwoordt de prinses sarcastisch. „Het maakt allemaal zoo'n reusachtigen indruk, wat jij doet." Vinnig gaat ze verzitten. „Belachelijk!" herhaalt ze nogmaals voor zichzelf en schudt met driftig gebaar het zoutvaatje uit over haar bord.

Prinses Juliana is jaloersch op haar man. Of liever, op de populariteit, die hij geniet. Zij, de aanstaande Landsvrouwe, bereidt zich voor op haar komende taak. Dat is heusch geen pretje, maar het moet nu eenmaal. Prinses Juliana voelt in zekeren zin, dat zij werkt voor het volk. Nog onlangs

Nauwelijks twee jaren zijn verloopen, sinds de oude Nederlandsche weermacht zijn laatsten strijd streed. Wie nu nog eens met aandacht de beelden uit dien tijd beschouwt, zooals hierboven eenige zijn bijeengebracht, en hij realiseert zich al het operetteachtige, krachtlooze en dilettantische van dit soldaatje-spelen, die vraagt zich af of zij, die honderdduizenden van onze jongens bewust tot slachtvee voor Engelands zaak doemden, en daarna zichzelf buiten schot brachten, hun misdaad ooit voldoende kunnen boeten.

heeft zij een studie voltooid over de volkenrechtelijke positie van Nederland. Daar had het volk behoefte aan, meende zij. Geen mensch echter heeft er notitie van genomen. Maar de Prins.... Juliana wordt kriebelig als zij eraan denkt. Wat doet hij voor het land, voor het volk? Pretmaken, feestjes arrangeeren, dwaze dingen doen. En hij wordt populair, terwijl z i j steeds met een scheef oog wordt bekeken. Laatst nog, toen zij met haar fiets slipte, lachten alle menschen. Dat vinden ze grappig. Maar als de Prins een auto-ongeluk heeft, dan huilt de heele natie van deernis. En als hij in den galop uit het zadel valt, vinden ze het een dramatisch en heroïsch evenement. Zelfs een radio-toespraakje van den Prins, al is het nog zoo'n stuntelig gestamel, wordt als een politieke gebeurtenis van den eersten rang beschouwd. De menschen moesten eens weten, dat zij ze opstelt en ze met den Prins instudeert...

De Prinses voelt, dat zij iets stekeligs moet zeggen. Ze doet het.

„Die uniform kleedt je niet," zegt ze scherp en ze monstert hem misprijzend. „Ik heb het je al vaker gezegd. Jij bent voor een rok of een smoking geboren. Jouw arena is de speelzaal en niet het slagveld. Jij doet het goed in de hall van een hotel, maar niet aan het front!"

Vriendelijk kijkt Zijne Koninklijke Hoogheid Hare Dito aan en zegt lief:

„Ik zou, als ik jou was, nog wat parfums van Elizabeth Arden opslaan. Je kunt nooit weten of de invoer niet eens stopgezet wordt."

Dat is teveel. Deze zinspeling op den vergeefschen strijd, dien de Prinses voert tegen haar B.O., kan zij niet verdragen. Ze smijt haar lepel neer, staat driftig op, zoodat haar stoel achterover tuimelt en rent de kamer uit. De deur valt dreunend dicht.

De Prins grijnst. In dit soort speldeprikopmerkingen is hij sterk. Toch spreekt hij geen onwaarheid. Hij moet eraan denken, hoe op zijn wensch drie weken voor het prinselijk huwelijk een schoonheidsspecialiste uit Amerika naar Den Haag kwam om de Prinses te behandelen. Zij stelde ook het reukwater samen, dat Juliana van haar onaangename lichaamseigenschap moest bevrijden. En aangezien het hielp, had de Koningin de rekening, die niet mis was, zuchtend betaald. Maar kort na de bruiloft kwam een groot Amerikaansch blad met een sensationeele artikelenserie: „Hoe ik Prinses Juliana van Holland slank maakte." De woede der Koningin was verschrikkelijk geweest, vooral toen Engelsche en Fransche bladen opgewonden uittreksels en commentaren publiceerden. Met veel moeite had men den invoer hier geweerd en de pers het zwijgen opgelegd.

Nogmaals grijnst de Prins. Ja, hij is nu eenmaal populairder dan de Prinses. Juliana kan desnoods op haar hoofd gaan staan, het zal niets aan de zaak veranderen. Hij weet, hoe hij het volk moet pakken. Wat wil de massa? Volkenrechtelijke studies? Belachelijk! De massa wil een sportieven, krijgshaftigen, vlotten jongeman. En een zorgzaam huisvader tegelijk. Nou ja, daarvoor was hij tenslotte geëngageerd.... Het volk zal in hem niets anders zien dan de trouwste, teederste, zorgzaamste echtgenoot. Hij kent zijn rol en hij kent de massa. Men moet juist zooveel hersens hebben om te begrijpen, wat het volk verlangt.... Daar schiet hem nog iets te binnen: Hij zal ter zake van het schot, dat zoojuist geknald heeft, een verhaaltje bedenken over de vijfde colonne. Dát zal een sensatie worden!

Nieuw-Europa staat aangetreden. Een wezenlijk bestanddeel van ons herboren werelddeel is de Germaansche bloeds- en lotsgemeenschap en zijn onvolprezen weermacht. In die Germaansche weermacht, onder bevel van den eersten Al-germanenleider Adolf Hitler, staan de dappersten van Nederlandschen stam. Zij hebben zich afgewend van het vooze verleden om, gevolg gevend aan den diepsten drang van hun Germaansche wezen, Germanje's levensruimte met het zwaard te veroveren en zijn vijanden te verslaan. ZOO STAAT HET NIEUWE TEGENOVER HET OUDE!

Tevreden zet de jonge man zijn maaltijd voort. Waarna hij loom opstaat om zich in zijn studeervertrek opnieuw in den atlas der handelsmarine te verdiepen.

KORTEN TIJD later wordt zijn studie op ruwe wijze onderbroken, doordat iemand de deur van zijn kamer opensmijt en meer duidelijk dan ceremonieel uitroept:

„Prins, daar zijn de soldaten!"

De prins wordt lijkbleek. De atlas ontglipt zijn plots krachtelooze vingers en valt ter aarde. Steunend op zijn rechterhand werkt Z.K.H. zich omhoog. Dan vraagt hij schor, want de aandoening is hem op de keel geslagen:

„De Duitsche?"

Maar niemand antwoordt. De deur naar de gang staat open.

De Prins voelt zijn knieën knikken. Langzaam loopt hij de gang in. Het geluid van een abrupt startend motorrijwiel doet hem opnieuw verstarren. Doch dan verheldert plotseling zijn gezicht. Zenuwachtig lacht hij in z'n eentje. Ach ja, dat is waar ook: Er wordt vanmiddag een oefeningetje gehouden in den paleistuin met een paar mitrailleurs en een halve sectie infanterie.

De Prins slaakt een diepen zucht van verlichting. Hij is de situatie weer meester. Hij voelt zich weer man worden. Een oefening, prachtig! Daarmee kan hij nieuwe lauweren oogsten! Huh — „De Duitschers?" heeft hij gevraagd.... Maar goed, dat niemand het heeft gehoord. Men zou gemeend hebben, dat hij bang was....

Zoo'n oefening kan hem nog te pas komen in de eerstvolgende dagen. Wie weet of de Duitschers niet toch nog eens tot Den Haag komen. De Nederlandsche verdediging is weliswaar sterk en Engeland en Frankrijk staan achter ons, maar toch....

De generale staf laat niet veel los, zelfs niet tegenover hem. Of juist niet tegenover hem? In ieder geval heeft hij van betrouwbare zijde gehoord, dat de Engelschen op weg zijn naar Zeeland, of er misschien al zitten en de Franschen reeds door België rukken. Alles gaat snel en grondig.

De Prins fluit een wijsje „Lippe-Detmold, eine wunderschöne Stadt...." Hij meesmuilt. Die Hollanders toch! Met dien straatdeun hebben ze hem hier binnengehaald, om maar niet het Deutschlandlied te hoeven spelen.... „We moeten onze neutraliteit naar buiten handhaven" had Koningin Wilhelmina gezegd. Het volk moest eens weten, hoe het in werkelijkheid met die neutraliteit stond....

De Prins zet zijn helm op en gordt een revolver aan. Zie zoo, het feest kan een aanvang nemen. Met moeite werkt hij zich door de propvolle Oranjezaal, waar kunstvoorwerpen en zandzakken afwisselend zijn opgestapeld. Het lijkt wel, of er een verhuizing voor de deur staat....

Statig daalt hij de trap naar het park af. Reeds lacht hij vriendelijk. Dat is zoo zijn methode om de menschen voor zich te winnen. En het helpt hier in Holland. Tenminste de vrouwtjes behooren alleen al door zijn lach tot zijn trouwste aanhangsters....

Op het zandpad voor den vijver staan de soldaten opgesteld. Het zijn mariniers en ze zien er keurig uit. De Prins moet onwillekeurig denken aan de andere soldaten van het Nederlandsche leger, van wie helaas niet gezegd kan worden, dat zij de zorg en toewijding ondervinden, waarop zij als verdedigers van het vaderland recht hebben. Hier wordt een leger in den oorlog gezonden, dat zal moeten overwinnen door de hulp van zijn bondgenooten of door den taaien moed van zijn

soldaten. Want de uitrusting is te eenenmale onvoldoende.

De commandeerende officier, een luitenant ter zee eerste klasse, draagt de blanke sabel aan den schouder. Hij treedt den prins tegemoet. En opnieuw vaart een wilde schrik door Z.K.H. Hij draagt den helm verkeerd! Hij heeft het hoofddeksel naar Duitsche gewoonte onder de kin vastgesnoerd, inplaats van, zooals in Engeland en dus ook in Nederland gebruikelijk, òm de kin. Snel probeert hij den riem naar voren te schuiven. Wat natuurlijk mislukt. ook is hij niet heelemaal zeker, of hij wel goed gedaan heeft een revolver te dragen. Was de sabel niet beter geweest?

De officier meldt zich correct. Zijn sabel beschrijft een indrukwekkenden boog en blijft tenslotte ten saluut gericht.

„Niet gek," denkt de Prins, „dat moet ik me eens laten voordoen. — Maar wat nu? Het front afschrijden?"

Hij aarzelt wat te doen. Ondertusschen staat hij nog steeds met de hand aan den helm. De officier redt hem uit de verlegenheid.

„Beveelt u, dat wij inrukken?" vraagt hij. En de Prins meent een nauw verborgen lachje om zijn mond te bespeuren.

„Ja, natuurlijk, dat spreekt vanzelf," haast zich Z. K. H. te antwoorden. „Dat wil zeggen: jullie willen toch niet direkt weer weg?"

„Ik wilde de manschappen laten afleggen. In de tuinmanswoning is kwartier gemaakt De wachten zijn ook reeds ingedeeld. Daarna wilde ik de geweren in stelling brengen."

„De geweren?"

„Ja, kap'tein, de machinegeweren, de mitrailleurs."

„Ach zoo. Ja, dat moet u direkt doen. Onmiddellijk, verstaat u? Onmiddellijk in stelling gaan! Denk toch eens aan: ieder oogenblik kunnen Duitsche bommenwerpers boven komen! Ze weten daarginds natuurlijk waar ik zit. Stel je voor...."

Zijne Koninklijke Hoogheid geraakt in gloed. De officier ziet hem meewarig aan. De manschappen staan nog steeds stram in de houding, maar zij kunnen een grijns niet onderdrukken.

„Eh.... mag ik misschien „op de plaats rust" commandeeren?" informeert de luitenant voorzichtig.

„Zeker, zeker," zegt de geagiteerde koninklijke kapitein. „Direkt op de plaats rust! En dan in stelling met de mitrailleurs! Onmiddellijk! Geen tijdverlies!"

De officier neemt de vrijheid in stede van „rust" te commandeeren te laten inrukken. Alleen de bedieningsmanschappen van de m.g.'s blijven bij de karren.

De jonge man ziet ze ongaarne vertrekken. Het schiet hem te binnen, dat dit een prachtgelegenheid voor een redevoering was geweest. Volgens Clemens Laar heeft hij een eenl zidsrede, die hij vloeiend, zelfs met de noodzakelijke variaties, kan voordragen. Vaderland, Vorstenhuis, Christendom, Democratie, Vrijheid, enz.

Wie weet, is er straks nog gelegenheid.

Hij treedt op de mannen bij de stukken toe en informeert met koninklijke minzaamheid naar hun namen, hun welstand en hun geboortestreek. Als zij hun antwoord geven, wordt de Prins vuurrood.

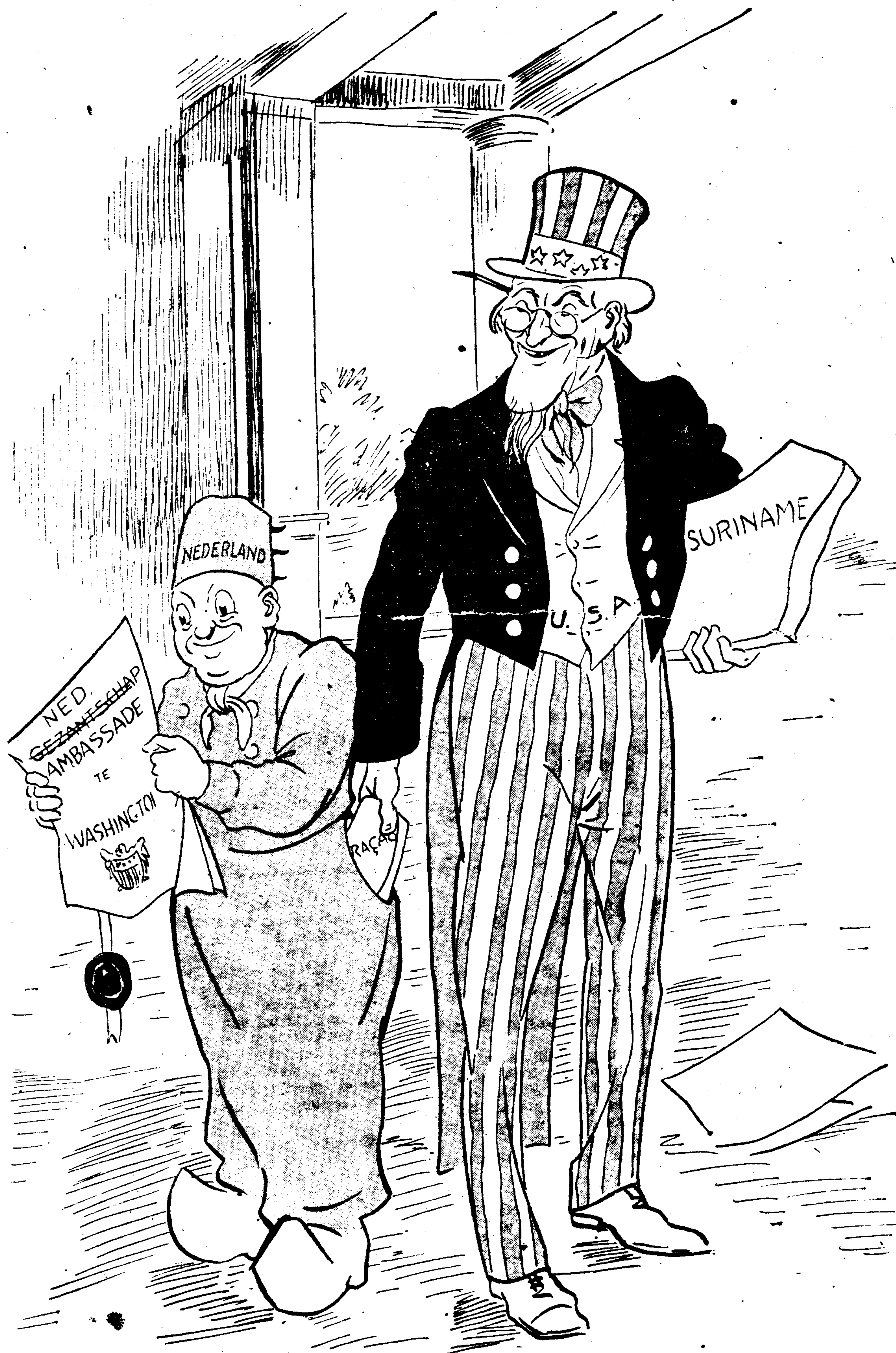
Kweekscholen of kweeknesten van Volksonheil?

De paters, broeders en zusters en de talrijke half-leeken, die in verdwaasd fanatisme de geesten der jeugd vertroebelen en de gemoederen bederven; die zoo handig aan de jeugd vragen, uitroepen en spotternijen weten te ontlokken en waarin het nationaalsocialisme wordt belaagd en dan zelf daarbij buiten schot blijven, want zij hebben niets gezegd; die deze jeugd zelfs verbieden naar voorbijtrekkende, zingende Duitsche soldaten bij een ontmoeting te kijken of er naar te luisteren; die nog altijd de giftigste lasterpraatjes rondstrooien in vertrouwelijken vriendenkring; die — maar laat ons de reeks niet voortzetten heden — krijgen hun fanatisme en hun haatgevoelens met volle maat op de confessioneele inzonderheid katholieke kweekscholen ingegoten. Het is een feit van algemeene bekendheid in onderwijskringen, dat de abituriënten dezer scholen tot opdracht krijgen als leerkracht de r e l i g i e, practisch dus den dominee of pastoor en de imperiale wereldmachten achter dezen te dienen. Deze dames en heeren staan dus niet als dienaren van de volksgemeenschap maar als afgezanten, als agenten van een kerkelijk genootschap voor de klas. Zorgvuldig waken deze sekten er voor, dat slechts zij, die het sterkst in den ban van de kerkelijke leer zijn gevangen of voorgeven zulks te zijn, voor benoeming in aanmerking komen. Geen wonder, dat terwille van het baantje er heel wat huichelachtige kerklooperij gepleegd wordt. Onder katholieken zijn het de ergste hielenlikkers en oogendienaars, zij die het meest communiceeren, die uitsluitend voor benoeming in aanmerking komen. De opgedrongen kennis van een bepaalde geloofsleer — een kennis die de aan de gewone rijkskweekschool opgeleide onderwijzer natuurlijk niet bezit — en dat is goed ook — is de sectarische onderwijzer verplicht op zijn beurt aan zijn leerlingen op te dringen. Hij heeft zich dus met catechismus-overhooren, met Bijbelsche geschiedenisles, ja soms zelfs met apologie, liturgie en kerkelijke geschiedenis bezig te houden. Dat echter niet alleen! Ook zijn taalonderricht, zijn biologie-lessen, enz. behooren zeer sterk den kerkelijken geest te ademen. De schoolboeken, met name die van het vak Nederlandsch geven dan ook zeer veel kerkelijke en bijbelsche stof. Den heelen dag vertoeft het kind aldus onwillekeurig in een „gewijde" sfeer, alsof de school de voorhof van het klooster was. Een konsekwent gevolg overigens van de opvatting, dat het leven geen waarde heeft en dat dit ondermaansche tranendal slechts met hemelsche vertroostingen bewoonbaar is te maken, benevens, dat de menschen, die er anders over denken, ja zelfs die er niet precies zoo over denken, verdoemenswaardige schepsels zijn, waar men alle gemeenschap mee moet vermijden. Dat zijn immers „onze vijanden". De protestantsche onderwijsbladen, die in elk nummer Luther of Calvijn verheerlijken, verkondigen eveneens steevast, dat slechts in en door de confessioneele leer, in en door den Heere goed onderwijs en goede onderwijzers mogelijk zijn. Zij zijn zelfs onuitputtelijk in de wijze, waarop zij dit leidend beginsel in artikelen concreet uitwerken. Het kan natuurlijk niet uitblijven, dat een ideale bijzondere school daardoor haar zuiver karakter verliest en een gemengde, een semi-kerkelijke instelling wordt, op religie minstens evenzeer ingesteld als op „profaan" onderricht. Zulke scholen zijn inderdaad godsdienstscholen, halve kerken dus, althans verlengstukken, nevengebouwen ervan. De kweekscholen uiteraard meer nog dan de gewone lagere scholen. Hier wordt geestelijk, kerkelijk kader gevormd; geen volksche, maar confessioneele officieren. Zóó eischt het calvinistisch beginsel, zooals Ds. S. Wouters nog pas op een der vele algemeene vergaderingen te Utrecht heeft verklaard, niet meer of minder dan... e e n e i g e n paedagogiek, psychologie en didactiek, practisch alles bij elkaar: een anti-volkschen, antinationaalsocialistischen geest, want om dien aan te kweeken op deze kweeknesten, daar is het tenslotte allereerst om te doen. Na dergelijke verklaringen haasten zich dan andere sectariërs op andere, e i g e n algemeene vergaderingen in e i g e n referaten e i g e n uitlatingen te lanceeren, die vooral in „heiligen" ijver en onheiligen haat voor die der concurrentenbroederen in den Heer niets onderdoen. De Heer moet tot hun e i g e n eer om strijd ver-heer-lijkt worden.

Toen het jaar 1920 ons de gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs bracht, de z.g. pacificatie, waren de adepten van het bijzonder onderwijs allerminst tevreden, maar begonnen zij dadelijk de tactiek van de heele hand inplaats van den vinger toe te passen. Het Schoolblad van 14 Mei merkt dan ook zeer ad rem op, dat men ook na de z.g. pacificatie zich bleef inspannen om de openbare school ten koste van alles te „nekken". Het blad typeert hun houding als volgt: „Zij (d. z. de mannen van rechts) hebben de voordeelen, die de wet 1920 hun bracht, willen benutten en ze hebben ze benut, niet om mede genoegdoening voor ieder ouder en verdraagzaamheid over de heele linie te brengen, maar om den strijd, dien de voorstander der openbare school als geluwd beschouwen moest, op alle terrein met alle middelen, ook de meest verwerpelijke, onverpoosd voort te zetten.... De menschen lijden aan een binnenbrand, die niet te blusschen valt, aan een erfelijke belasting, waarbij ze zich verbeelden de wegbereiders voor al hun medemenschen te moeten zijn.... Of ze daarbij eigen eer hooghouden, schijnt geen vraag meer te zijn en dat hun optreden niet getuigt van innige geestverwantschap met den Meester, wiens volgelingen ze zich bij uitstek proclameeren, is voor ieder buiten den kring dezer gezalfden duidelijk." Uitbeening dezer wet van 1920, gewild eenzijdige en het bijzonder onderwijs ten goede komende uitlegging der artikelen — mogelijk tijdens rechtsche kamermeerderheid — wordt den confessioneelen dan terecht verweten.

Er zijn echter meer ernstige grieven, die de openbare onderwijzer en met hem het heele volk, ambtenaar zoowel als particulier, tegen deze drijverij heeft, althans behoort te hebben. De confessioneele kweekschool doceert, dat zonder haar confessie geen zedelijke opvoeding mogelijk is en dat deze educatie.... derhalve bij het openbaar onderwijs niet bestaan kan. De bisschoppen vinden, wie kan het anders verwachten, deze openbare school dan ook even immoreel als ... den Arbeidsdienst. Dat is een directe slag in het aangezicht der grondwet en dus in dat van volk en staat, die het immers de taak noemt van het openbare onderwijs tot alle zedelijke en maatschappelijke deugden op te leiden. We zouden hier verder deze verblinden en e i g e n-gereiden op het groot aantal voortreffelijke mannen kunnen wijzen, dat nooit van bijzonder onderwijs mocht „genieten", maar waarom zou men trachten van muilezels paarden te maken?

Het meest fataal, fataal voor de eenheid en eendracht van ons volk en derhalve voor zijn toekomstig lot, zijn welvaar en kultuur is wel het feit, dat deze kweekschool stelselmatig en principieel het laatste greintje van respect voor de godsdienstige opvattingen van andersdenkenden uitroeit bij haar misleide volgelingen. En niet alleen voor de godsdienstige, maar ook voor de politieke, sociale en zelfs economische en juridische, kortom voor den heelen mensch met zijn levensbeschouwing als zoodanig, die als heiden en als ketter, als onmensch en nietswaardige naar de verdoemenis wordt verwezen.

VOOR WAT, HOORT WAT!

BINNENLAND

Zeer geslaagde wijdingsavond

(Van onzen Haagschen correspondent)

Zondagavond j.l. is onder auspiciën van de Chr. Geref. Moonlightcroonclub „Ps. 96 : ", geestelijk leider Ds. K. W. A. K. Zalvertroost, en de R. K. Blueblubber-band „Pecunia non olet" onder leiding van pater Gerrit Graai S. J. een gemeenschappelijke meditatiefeestavond in den Dierentuin gehouden. De avond werd bijgewoond door tal van vooraanstaande adspirant-gijzelaars. Onder de afwezigen merkten wij o.a. op de heeren Colijn en Gerbrandy, ministers-in-ruste, den heer Van Kleffens, minister van Buitenlandsche en andere duistere Zaken en den heer Moos van Blankenstein, namens de Vrije Pers. Tal van sterren waren aanwezig, in alle grootten.

Toen wij de twilight-zaal van den Dierentuin binnentraden, was deze reeds tot de nok gevuld en men bespeurde die merkwaardige geladen atmosfeer, die steeds in een Dierentuin heerscht, wanneer er iets bijzonders gaat gebeuren. Het stemmen van de instrumenten wekte alle associaties van de jungle, en nadat het eerste nummer was losgebarsten, voelden wij ons geheel thuis. „Negro-choir at sunset" werd met veel kleur voorgedragen. „Mrs. Roosevelts night-cap", gezongen door „Ps. 96 : 1", werd tot een grootsche nationale manifestatie. Het refrein werd door allen staande meegezongen.

Vervolgens nam Ds. Zalvertroost het woord. Hij wees op de groote verdiensten, die de deelnemende vereenigingen voor de Nederlandsche cultuur gehad hebben, en sprak de hoop uit, dat eenmaal de tijd weer zal losbarsten, waarop wij weer in vrijheid onze psalmen kunnen croonen. De grijze voorzanger wees inzonderheid op de groote bijdragen, die het Uitverkoren Volk aan de christelijke liturgie heeft geleverd.

In de pauze werd gecollecteerd voor crooners in de verstrooiing.

Na de pauze werd een bont programma uitgevoerd, dat op hoog peil stond. Wij noemen „Kissing and missing", „Jahwe our Lord", „Way down in the Marmarica" en „My dear old whiskey baby", welk laatste nummer was opgedragen aan den grooten Angelsaksischen veldheer.

Vermelden wij nog, dat de bewoners van den Dierentuin een werkzaam aandeel hadden in de muzikale prestaties.

Ds. Z. sloot op de gebruikelijke wijze.

Ontwrichte berichten

De Vereeniging van Britsche Geheelonthouders heeft een manifest tot den premier Winston Cchurchill gericht, waarin zij de wenschelijkheid van de algeheele drooglegging van het Empire uiteenzet. Het schrijven was gesloten in een leege whiskeyflesch.

In geheel Rusland zijn bidstonden voor den vrede gehouden. De plechtige Heilige Mis in de Groote Kathedraal te Moskou werd bijgewoond door vadertje Stalin met gevolg. Er werd gebeden voor het zieleheil van alle gefusilleerde generaals.

Uit Britsch-Indië wordt gemeld, dat de bevolking daar eenparig in verzet is gekomen tegen de Japansche propaganda. „Nog nooit tevoren," zoo zeide een voorman van het Indische volk aan den specialen correspondent van Reuter, „is het Indische volk meer op leven en dood met het Britsche vereenigd geweest. Evenals Groot-Brittannië strijden ook wij voor de vrijheid van alle kleine naties." De spreker hekelde het optreden van „zekere onvaderlandslievende elementen" als Gandhi en Bose, die trachten Indië los te maken van Engeland. „Nooit," zoo sprak de Indische voorman, „zullen wij vergeten op welk een indrukwekkende wijze Engeland de lijken van duizenden vermoorde Indiërs aan de vlammen heeft toevertrouwd. Lang leve Koning Georg VI!" zoo eindigde deze spreker zijn betoog.

HET MEEST GEPREZEN GROOT...
Uitgever: A. B. C. KOLDERT; Hoo...

H. M. Koningin Wilhe... bracht heden, in gezelschap van ... ambassadeur Maisky, een be... den gewezen aartsbisschop ... Canterbury, Dr. Cosmo La... bisschop zeide zeer verheugd te ... hij deze twee groote geesten de... cratie in zijn nederige stulp mo... vangen. H. M. hield een refer... moreele en geestelijke herbewap... Mozes Maisky sprak over „He... Testament, grondslag der Sovjet... gie". De gasten vonden elkaar ... aan een gemeenschappelijken ... tijd, welks overblijfselen met mild... onder de hongerige kinderen va... terbury werden uitgedeeld. Voorwa... nobel gebaar!

LAATSTE NIEUWS

(Gedeeltelijk gecorrigeerd)

Naar het schijnt schijnt de ge... nis, die hedenmiddag scheen te ... gebeuren, niet gebeurd te zijn. ... baar schijnen andere gebeurte... wier verschijnen niet vast sche... staan, op het laatste oogenblik ge... te zijn, zoodat de gebeurtenis, ... schijnt te zijn gebeurd, den schij... een schijn-gebeurtenis op zich ... heeft. De politie heeft de zaak in ... zoek.

ONGEZONDE STUKKEN

Ergerlijk

M. de R. — Nog herhaaldelijk ... het voor, dat landgenooten in ... Duitsche waren koopen. Is hier ni... tegen te doen? Kan de regeering ... niet ingrijpen?

Uw abonné VISK...

Uit het dagboek van David Cohen

3)

„Dat weet ik nog niet. Maar als jij nog lang hier blijft staan, gaan je dere kiezen ook nog pijn doen. Wees dus verstandig en verkoop mij 15 jes voor 30 cent."

a lang praten gaf ze toe. Toen de handel afgesloten was, zei ik hartelijk tegen haar:

„Ziezoo, nu kun je rustig naar huis gaan en eens goed uitvieren."

„Stik!" zei ze en dat begreep ik niet, want ik had haar toch geholpen.

Ik deelde nu ieder bosje weer in tweeën, zoodat ik er 30 had. Ik verkocht er 28 voor 5 cent per stuk. De laatste twee kon ik niet kwijt. Wat zou ik er mee doen? Wacht, een prachtidee kwam bij me op. Ik ging naar het zusterklooster, waar ik de eerste keer gegeten had.

„Hier zuster, deze viooltjes laat mijn moeder brengen als dank voor het lekkere eten van gisteren."

Ik gaf haar de 2 bosjes. Ze was in de wolken.

„Dat vind ik nog eens aardig! Wacht, dan zal ik even moeder halen!"

Ik bleef op het matje staan. Ik begon te twijfelen, of het wel verantwoord was, om twee bosjes weg te geven, waar ik misschien nog wel een dubbeltje voor had kunnen krijgen. In ieder geval had ik kunnen volstaan met één bosje. Aan zoo'n verkwisting zou ik me in de toekomst nooit meer schuldig maken, nam ik me voor.

Moeder-overste kwam aanloopen met de portierster en streek over mijn krullen.

„Dat vind ik aardig van je, ventje! Wil je je moe hartelijk bedanken? En nu moet je iederen dag hier komen eten! Zul je dat doen?"

Ik beloofde het en wachtte nog even, of ze misschien nog wat geld zou geven. Maar toen dit niet gebeurde, zei ik netjes goedenavond en verdween.

Ik beschikte nu over één gulden twaalf en een halven cent. Dat was niet kwaad voor twee dagen. Bovendien had ik verschillende levenslessen opgedaan. Als een ander in nood zit, kun je er een hoop voordeel uitslaan. Dat moest ik onthouden. En af en toe iets cadeau geven bracht ook weer zijn voordeel op.

Over het eten behoefde ik mij niet bezorgd te maken den eersten tijd.

Zoohier, geachte lezer(es), de eerste pagina's van mijn dagboek. Ik heb ze natuurlijk uitgewerkt. Oorspronkelijk stonden er maar korte noti... Maar om u een duidelijk beeld van mijzelf te geven, heb ik alles uitvo... neer willen schrijven uit mijn herinnering. Wat dunkt u tot nogtoe ... mijn persoon op 14-jarigen leeftijd? Zoo begint een kapitalist zijn ... baan naar het succes. Op alles moet hij bedacht zijn. Geen gelegen... moet hij voorbij laten gaan om winst te maken. Hij moet den naaste ... als waardeloos voorwerp beschouwen, maar steeds als een bron va... komsten. Ik tril van verontwaardiging, als ik iemand hoor spreken ... de nutteloosheid van de menschen! Geen mensch is nutteloos! Ste... overal kan hij van dienst zijn. Zelfs de armsten onder de armen zijn ... waardelooze objecten, maar kunnen nog voordeel afwerpen voor an... Is dit geen verheven levensbeschouwing? Maar ik zal mijn da... verder laten spreken.

19 Mei

Het bloemenmeisje vandaag niet gezien. Als ik nu haar adres wist, zou ik voor haar bloemen verkocht hebben. Zoo gauw ik haar zie, moet ik haar adres hebben. Vandaag slechts 15 cent verdiend pakjesdragen.

20 Mei

Ze was er vandaag weer, maar ze werd woedend, toen ik op afkwam.

„Pak je weg, leelijke schooier!"

Ze zag er weer lief uit. Ze verkocht goed.

„Je ziet er weer heel anders uit dan eergisteren", begon ik het ge...

Ze gaf geen antwoord.

„Ja, heel anders. Veel knapper. Als ik geld had, kocht ik al je vioo... om je een keer over je wang te mogen aaien."

Ze keek me wantrouwend aan:

„Al praat je nu nog zoo mooi, ik verkoop aan jou niet!"

„Poeh! Ik denk er niet aan, om vandaag tegen jou te concurreeren! ... hoe heet je eigenlijk?"

„Gaat je geen steek aan!"

Ze stak haar tong tegen me uit, waaruit ik opmaakte, dat ze toch ... beetje gevleid was door mijn woorden.

„Zeg, hoor nu eens, ik heet David. David Cohen. Hoe heet jij nu?"

Ze kon geen antwoord geven, want juist kwamen er een paar be...

...efoon

...rin opgenomen „DE SLAAPMUTS"
...T STROOPOP, Leuterkerke (N.-H.)

Wat is dat voor een teeken?

...de R. — Dezer dagen bezocht ik ...rdam en moest tot mijn verbazing ...teeren, dat daar een ware insignes-...ersch. Zeker wel 100.000 van de ...inwoners liepen met een groot ...bleem op hun borst. Is dat het ...m een nieuwe nationaal ré-...? Gaarne eenige inlichtingen ...tegemoet ziend.

Uw abonné ACHTERAF,
Tietjerksteradeelermirdum

...en onzer lezers dezen abonné ...nien van dienst zijn? — Red.)

Ongewenscht

...de R. — Ik reis veel met de trein ...ikens moet ik constateren, dat er ...steeds van die zgn. N.S.B.-ers bij de ...ijn. Versierd met hun bekend merk-... „dat het gezonde Nederlandse ...erafschuwt, gaan zij in de trein ... en ergeren het publiek door hun ...chott optreden. Soms vertellen zij ...aatste nieuwtjse van de Duitse ..., soms gaan zij zitten kaarten of ... of spuwen, maar steeds zijn zij ...n al opgewondenheid en redeneren ...et handen en voeten. M. de R.. is ...nu niets tegen te doen? Kan men ...aparte coupé's reserveren voor ...leden? Het is de wens van vele ...landers.

Hoogachtend,
VLEESHOUWER

Mr. Presidents kijk op den oorlog

Een sensationeel onderhoud

(Van onzen vliegenden binnenhuisarchitect)

HOEKJE VAN DEN HAARD, Mei 1942 — Eerbiedig traden wij naar het wereldberoemde hoekje van den haard, waar de Groote man prijkte.

„Sire," zeiden we, „wij danken u, dat u zoo vriendelijk wilt zijn ons eenige woorden toe te voegen. Mogen wij vragen, waaraan u, op uw leeftijd de vitaliteit voor een interview ontleent?"

„Alleen en uitsluitend aan Dr. Is. Juda's Medicinale Opmonterings Pillen," zeide de Heerscher Over Millioenen. Ik **WAS JARENLANG SLAP EN LUSTELOOS,** doch dank zij Dr. Juda's speciale behandeling, kan ik nu weer

GAAN EN STAAN WAAR IK WIL."

„Kolossaal Sire," zeiden wij, diep onder den indruk, „ook in Europa?" En wij proefden reeds een sensationeele onthulling.

„In Europa heb ik mijn filialen," zei de Gevreesde. „The Anglo-Russian Retreaters Comp. Twintig terugtochten per jaar, vrij voor elk accountantsonderzoek. Steeds worden nieuwe gebieden ontdekt."

„Is een M.O.P. duur?" vroegen wij.

„Dr. Judas M.O.P.'s worden geleverd in flacons van 20, 40 en 80 tabletten," antwoordde de Vitale. „Bij iederen bonafiden drogist. Prijs resp. 20, 40 en 80 dollar per flacon."

„Dat is niet mis," zeiden wij. „Wie zal dat betalen?"

„Ze worden niet betaald," zei de Opperste Groot-Financier, „ze zijn een post van de rekening, die wij Europa straks zullen presenteeren."

„Uitermate interessant," zeiden wij verrukt. „Wanneer denkt u dat te doen?"

„Daarover mag ik me niet uitlaten," zei de Strateeg der Strategen. „Het is een staatsgeheim."

„Aha," zeiden wij eerbiedig, „nee, dan natuurlijk. Apropos, Sire, gebruikt uwe gade ook Dr. Juda's M.O.P.?"

„Dat niet," zei de Verhevene, „maar zij is geïnteresseerd in de onderneming, en dus is het een landsbelang, dat zij bloeit. Zet u dat maar gerust in de krant."

En daarmee was dit interview, dat weldra wereldschokkende beteekenis zal krijgen, ten einde.

In het zonnetje gezet

Dezer dagen kwam ik mijn vriend den beiaardier tegen. Hij zag er slecht uit, wat geen wonder is onder de heerschende broodroof.

„Kerel," zei ik, „wat is er met jou aan de hand?"

Hij zuchtte. „Je bent altijd mijn beste vriend geweest, nietwaar?" vroeg hij.

„Pardon," zei ik, „ik heb m'n portefeuille thuis laten liggen." Want ik ken den beiaardier. Maar hij keek me aan met zijn trouwe kalveroogen, waarin de smart over mijn ruwe opmerking lag verborgen.

„Materialist," zei hij misprijzend. „Ik heb geestelijken nood."

Ik hield een hatelijke opmerking terug, streek met mijn hand over mijn hart en zei: „Kom mee naar „Den Vergulden Drockpers" op de Nieuwezijds. Misschien schenken ze er ons één vanwege jouw noodlijdendheid."

We zetten ons bij „Den Vergulden Drockpers" op het terras, lekker in de zon — die niemand rooven kan — en bestelden een oude klare. De ober bracht een kopje koffie met een paar radijsjes.

„Amice," zei mijn vriend de beiaardier, „ken je Het Meest Gelezen Groote Dagblad, Het Blad Voor Ieder, Die Zich Een Eigen Oordeel Wil Vormen, Het Blad Voor Jong-Nederland, Het Blad, Heusch!, Met Den Fijnen Neus?"

„En of ik het ken," antwoordde ik, „het is het eenige orgaan, waarop wij nog kunnen bouwen."

„Dat dacht je maar," zei mijn vriend met somberen blik. „Je hebt zeker het ochtendblad van Zondag 17 Mei niet gelezen?"

„'s Zondagsochtends heb ik andere bezigheden," zei ik geprikkeld. „Omdat jij nu zoo van God verlaten bent. . . ."

„Om kort te gaan," ging de beiaardier voort, „in dat ochtendblad stond een artikel, zoo-maar eigenhandig van de redactie, en dat was — schrik niet — antisemitisch."

Ik moest mijn stoel vasthouden om niet op te staan. „Anti-semitisch?" riep ik uit, „dat kun je niet meenen!"

„Het is bittere ernst," zei hij droevig. „Lees maar." En hij duwde me H. M. G. G. D., H. B. V. I., D. Z. E. E. O. W. V., enz. onder den neus.

Wat ik las deed mij de haren te berge rijzen. „Ter overdenking" stond er n.b. boven!

„Amice," zei ik, „dat begrijp ik niet. Het is zoo tegen de joden en de redactie is zelf. . . ."

Mijn vriend snoerde mij den mond.

„Stil toch!" zei hij en keek angstig om zich heen. „Dat mag je tegenwoordig niet meer zeggen! Allemaal onder het wijwater geweest."

„Best mogelijk," antwoordde ik en ik begon hoe langer hoe meer te koken, „maar ik wensch geen gewijwaterde krant te lezen, die anti-semitisch is. Ik ga direct m'n abonnement opzeggen!"

En de daad bij het woord voegend, vergat ik in mijn kwaadheid om den beiaardier voor de vertering op te lichten.

AQUINO.

...e haar laatste bosjes kochten. Ze lachte nu en zei:

„Ziezoo, voor vandaag heb ik mijn kost weer verdiend."

Ze nam haar mandje en stapte heen. Ik nam een kloek besluit en ging ...et haar mee.

„Toe, zeg me nu je naam!"

„Als je het dan zoo graag weet: ik heet Greetje Koopmans."

Nu het ijs gebroken was, babbelde zij maar door. Ze was een wees en ...onde bij een vrekkigen oom, die haar iederen dag liet betalen voor ...eten en slapen. Als zij geen geld had, kreeg zij geen eten. Voor het eten ...moest zij 30 cent geven en voor het slapen 10.

Een fantastisch plan kwam bij me op.

„Kan je dat dan iederen dag?" vroeg ik.

„Zoo ongeveer wel, maar het eten is bar slecht."

Een tijdje liep ik zwijgend naast haar voort en dacht diep na.

„Waarom zeg je niets?" vroeg ze eindelijk.

„Wat zou je ervan zeggen, als je iederen dag eens warm eten kon krijgen voor slechts 20 cent?"

„Dat bestaat niet!"

„O neen? Dan vergis je je leelijk. Ik weet een huis, waar ze voor anderen zooals jij en ik een warme maaltijd geven en nog brood en worst en kaas voor 's morgens en 's avonds. En dat allemaal voor 25 cent."

Ik had wel gezien, hoe begeerig zij keek, toen ik sprak over iederen dag een warme maaltijd en brood en worst. Daarom legde ik er maar 5 cent bovenop.

„En eerst zei je 20 cent!"

„Ja, dat was voor de warme maaltijd. Voor het brood en de worst en kaas betaal je 5 cent extra."

„Waar is dat dan?" vroeg ze begeerig.

„Tut, tut, dat zeg ik pas, als je mij ook een plezier doet."

„Loop naar den bliksem, joch! Eerst treiter je iemand met warm eten en worst en kaas en dan wil je het adres niet zeggen!"

„Kalm aan, Greetje! We moeten eerst een overeenkomst maken. Ik zal je zelf naar toe brengen overmorgen, als je erin toestemt, dat ik je compagnon word. We verkoopen dan samen de bloemen en deelen de ...samen. Voel je daar wat voor?"

„Ja, dat zou mooi zijn," antwoordde ze geestdriftig. „Jij bent een slimme ...wel en dan kunnen we veel meer verdienen. Ik zal er eens over nadenken. Morgen zal ik je mijn antwoord geven."

„Goed! En dan eet jij overmorgen warm eten en voor de rest kaas en worst!"

Met die woorden verliet ik haar.

Ik ging toen naar het zusterhuis en belde aan.

„Ach, daar heb je het bloemenventje weer!" begroette de zuster mij. „Heb je al weer honger?"

Heel bedeesd antwoordde ik:

„Neen zuster! Maar ik zou u willen vragen: mag mijn zusje misschien een tijdje hier komen eten in mijn plaats? Ik vind het zoo zielig, dat ik iederen dag een vollen maaltijd heb en zij niet. Dan zal ik wel ergens anders eten zien te krijgen."

De zuster moest haar neus snuiten. Het duurde even, voor zij daarmee klaar was. Haar stem klonk schor, toen zij sprak:

„Och arme jongen! Jij maakt ons nog beschaamd! Jij zou honger willen lijden voor je zusje? Niks hoor! Voortaan komen jullie hier samen eten."

Dit antwoord had ik natuurlijk verwacht. Ik bedankte de zuster hartelijk en vertrok met de belofte, dat ik iederen dag met mijn zusje zou komen eten. Nu ben ik benieuwd of Greetje toe zal happen.

21 Mei

Het is alles prachtig gelukt. Expres ben ik pas tegen den avond naar den Dam gegaan. Greetje keek bepaald opgelucht, toen zij mij zag.

„Ik dacht al half, dat je me beduveld had!" was haar begroeting. Dit stemde me weer tot nadenken. Zij wilde dus met allebei de handen mijn aanbod aangrijpen. Ik kon nu mijn voorwaarden wat hooger stellen. Ik veinsde daarom, haar eerst niet te begrijpen.

„Wat bedoel je?" vroeg ik onverschillig.

„Wel, dat voorstel van jou om mijn compagnon te worden en iederen dag warm eten en worst en kaas!"

„O, bedoel je dat? Ik heb er eerlijk gezegd niet meer aan gedacht. Ik betwijfel, of er wel genoeg verdienste in dien handel van jou zit."

„Wat?!" schreeuwde ze. „Alles wat ik verkoop is zuivere winst!"

Dat was iets nieuws voor mij.

„Je moet toch zeker die bloemen inkoopen?"

„Ben je gek! Die groeien bij mijn oom in het tuintje. Als ik maar geld betaal voor mijn eten en slapen, vindt hij alles goed."

„Zoo, zei ik peinzend, „nou, het is in ieder geval een tijdje te probeeren."

„Ja, maar hoe zit het dan met het eten?"

(Wordt vervolgd)

AMBTENAREN-RECHTSPRAAK

Een eisch van dezen tijd: in handen van de vrederechters!

EEN GEBEURTENIS, die in den herfst van het vorig jaar te Hilversum heeft plaats gegrepen en die aanleiding gaf tot uitspraken van het Ambtenarengerecht en den Centralen Raad van Beroep in Ambtenarenzaken — de laatste onlangs — heeft weer eens een schril licht geworpen op de mentaliteit, die zekere ambtelijke colleges bezielt. Merkwaardigerwijze is dit toch wel uitermate interessante geval niet gepubliceerd geworden in de pers, hoewel daartoe alle aanleiding bestond.

Men oordeele:

In Augustus van het vorig jaar werd een maatregel der overheid van kracht, die de verwijdering van joodsche leerlingen van Nederlandsche onderwijsinstellingen beoogde. Naar aanleiding daarvan belegden de leerlingen van de vijfde en zesde klasse van het gymnasium te Hilversum een protestvergadering. Deze vergadering had uitgerekend op 31 Augustus plaats en nogmaals uitgerekend ten huize van den leerling van het gymnasium en bestuurslid der gymnasiastenvereeniging.... P. Polak! (Terzijde: het is ons een raadsel, hoe op dat oogenblik, meer dan een jaar na de bezetting, dit jodenjoch nog bestuurslid kon zijn van een toch door de hoogste schoolinstanties erkende leerlingenvereeniging.)

Vóórdat de vergadering een aanvang nam, stelden de leerlingen zich telefonisch in verbinding met den leeraar van het gymnasium W. Stender, wien zij verzochten deze vergadering bij te wonen. Genoemde heer gaf, ofschoon het Zondag was, onmiddellijk aan den wensch der gymnasiale broekemannetjes gehoor. Te ongeveer twee uur in den namiddag werd de bijeenkomst in zijn tegenwoordigheid geopend. De protestlustige scholieren gaven daarbij onverbloemd hun „meening" over de overheidsmaatregelen te kennen en opperden verschillende concrete sabotage-plannen. In plaats nu van, zooals zijn plicht ware geweest, onmiddellijk de vergadering te verlaten, ging deze leeraar met de leerlingen discussieeren (welk een verhouding!) over de mogelijkheden en wenschelijkheden eener protestactie. Hij verklaarde zich daarbij — een rapport hieromtrent zegt: „vierkant" — tegen de voorgestelde maatregelen van de jongetjes, hetgeen, gezien zijn positie en den geest des tijds, vanzelfsprekend was. De knapen bleven echter volharden in hun jodendienarij en wilden met alle geweld op een of andere wijze het gewicht hunner „persoonlijkheden" naar voren brengen. Zij besloten daarom tenslotte een protestschrijven op te stellen en dit tegelijk met het maandblaadje van de school aan de leden toe te zenden. De leeraar Stender ontraadde ook dit plan, erop wijzende, „dat de leerlingen als vaststaande konden verwachten, dat hierop strafmaatregelen zouden worden genomen", maar stemde toch later mee in onder de voorwaarde, dat men „de bewoordingen van het protest zoo sober mogelijk moest stellen." M.a.w.: het ging bij Stender niet om het idiotisme en het insubordineerend karakter van de voornemens dezer Hilversumsche gymnasiasten, maar om de straf, die zij zouden oproepen! De leeraar hielp de leerlingen vervolgens bij het opstellen van het pamflet en verliet daarna de vergadering.... neen, niet om zijn rector van het gebeurde in kennis te stellen, maar om rustig naar huis te gaan en er verder het zwijgen toe te doen! Het behoeft geen betoog, dat de leerlingen in kwestie door deze houding van een autoriteit niet weinig werden gestijfd!

Den volgenden dag vonden de leerlingen van het gymnasium, de rector, de leeraren en curatoren, de burgemeester van Hilversum en de wethouder van onderwijs aldaar het bewuste protestbriefje in hun bus. Ook toen heeft meneer Stender gezwegen. Pas op 6 September, dus een week later, heeft hij, nadat was uitgelekt, dat ook een leeraar bij de actie der leerlingen was betrokken, op een vergadering van leeraren — in verband met deze aangelegenheid door den rector bijeengeroepen — zich aangemeld als de betrokkene en bekend, dat hij reeds lang op de hoogte was van het voornemen en de praktijken der leerlingen.

Wij stellen dus vast:

Ten eerste: de leeraar Stender laat zich op Zondag door leerlingen van zijn school, waaronder één klasse, waar hij in het geheel geen les gaf, vanuit zijn woonplaats Bussum naar Hilversum commandeeren;

ten tweede: de leeraar Stender, op de hoogte gebracht zijnde van het doel der bijeenkomst, verlaat deze niet terstond, maar begeeft zich met de leerlingen in discussie en stelt tenslotte met hen een tegen de overheid gericht protestschrijven op, *daarbij zijn taak als OPVOEDER der jeugd dus geheel en al verzakend;*

ten derde: de leeraar Stender zwijgt, nadat hij de vergadering verlaten heeft, angstvallig over de voornemens der leerlingen, óók tegenover den rector en óók nadat de leerlingen hun plannen hebben uitgevoerd, *nu dus zijn plicht als AMBTENAAR verzakend;*

ten vierde, pas nadat de rector in een leeraarenvergadering den bij de actie betrokken leeraar aanklaagt, maakt hij zich bekend.

Welke motieven den heer Stender bewogen hebben tot deze verderfelijke houding is ons niet bekend, maar zij doen ook niet ter zake. Feit is, dat de man op ernstige wijze in zijn plicht tekort schoot, té ernstiger waar het hier een aanslag van niet tot oordeelen en handelen kundige en bevoegde minderjarigen op het gezag gold.

De burgemeester van Hilversum heeft dezen leeraar, geheel in overeenstemming met de nationaalsocialistische denkwijze, uit zijn functie ontslagen. Zonder twijfel zal bij zijn overwegingen de gedachte, dat het belang van de school, die door Stenders nalatigheid het voorwerp van straffe maatregelen had kunnen worden, door zijn verdere tegenwoordigheid wordt bedreigd, hebben voorgezeten. Het persoonlijk belang van den enkeling (den leeraar) viel hier ten offer aan het grootere belang van het geheel (het gymnasium).

Wij wijzen er hierbij op, dat gevallen als deze in de naaste toekomst niet zeldzaam behoeven te blijven. Immers, de leeraar Stender zoowel als de leerlingen der school kunnen in zekeren zin beschouwd worden als slachtoffers van het joodsch-democratisch tijdperk, dat met zijn humanistische tendenzen en prediking van weekelijke en valsche sentimenten de ziel dezer menschen voorgoed heeft vergiftigd. Men kan de ouders der leerlingen verantwoordelijk stellen voor de daden van hun kinderen, omdat zij aan de bedoelde actie paal en perk hadden behooren te stellen. Maar ook van deze ouders zal slechts één gedeelte in staat zijn zich te verheffen boven de nivelleerende invloeden van den democratischen „geest" en de konsekwenties van hun houding te peilen; de rest is evenzeer slachtoffer van een generatieslange geestelijke verdooving en misleiding. De wáre schuldigen, die het zaad gezaaid hebben, welks opgeschoten kwaad nog altijd voortwoekert, zijn hier alleen te treffen in de geestelijke leidslieden van ons volk uit het verleden: de joden en hun handlangers in de pers en de politiek, in kerken en in scholen. Dat daarnaast het onkruid moet worden uitgeroeid spreekt vanzelf: de nieuwe staat zal zich den waarborg moeten verschaffen, dat de foute houding van een enkeling niet velen ten voorbeeld kan zijn en dat aanslagen op zijn autoriteit achterwege blijven. Vandaar, dat het ontslag aan dezen leeraar, die niet zag, wáár zijn taak lag en waar niét, alleszins gerechtvaardigd is.

De heer Stender dacht er zelf anders over en hij ging in beroep tegen het besluit van den burgemeester. Het Ambtenarengerecht vernietigde daarop dit besluit. De burgemeester ging nu op zijn beurt in hooger beroep, zoodat de zaak voor den Centralen Raad van Beroep kwam. Dit instituut bevestigde de uitspraak van het Ambtenarengerecht onder een motiveering, die waard is aan de verborgenheid ontrukt te worden, omdat zij een indruk geeft van den duffen en verdorven geest en de bekrompen inzichten, die de ambtenarenrechtspraak nog heden kenmerken, en die zijn colleges voor den nieuwen tijd onmogelijk maken. (Merkwaardig is, dat deze zelfde rechters destijds ook de burgemeesterskwestie-Ootmarsum tegen den broer van den burgemeester van Hilversum behandelden, waarbij zij een demonstratie gaven van hun wanbegrip voor de rechten van nationaalsocialisten).

De Centrale Raad van Beroep nu — en wij verzoeken onzen lezers dit taaie stukje door te bijten — zegt in zijn uitspraak het volgende:

Overwegende, dat eischer (De Burgemeester van Hilversum — Red.) bij het beroepschrift als grief tegen de aangevallen uitspraak vooreerst heeft aangevoerd:

dat gedaagde

„1. door zijn optreden zich deelgenoot maakte van de actie, door na zijn aanvankelijk afraden, later mede te werken aan het opstellen der redactie en de leerlingen in hun verzet te stijven en hen te doen veronderstellen dat zij iets zeer minimaals deden;

2. door zijn verheimelijken van de beraamde plannen, deze heeft doen slagen;" en

dat naar zijn (eischers) meening het Ambtenarengerecht deze beide factoren niet voldoende zwaar heeft afgewogen, ja zelfs de eerste vrijwel geheel heeft genegeerd;

Overwegende dat het Ambtenarengerecht de onder 1. vermelde factor inderdaad buiten aanmerking heeft gelaten, doch dit volkomen terecht heeft gedaan, aangezien het aldaar beweerde aan gedaagde bij het bestreden strafbesluit in het geheel niet ten laste was gelegd;

Overwegende dat in dat hierboven letterlijk overgenomen besluit aan gedaagde immers duidelijk en uitsluitend is verweten, dat hij zich aan een ernstig plichtsverzuim heeft schuldig gemaakt, omdat hij zich over het voorgevallene op 31 Augustus 1941 niet aanstonds met den rector van het gymnasium heeft verstaan;

Overwegende dat eischer ook in zijn in eersten aanleg ingediende contramemorie de onvoldoende plichtsbetrachting ter zake waarvan de straf is opgelegd, in dienzelfden zin heeft omschreven, daarin n.l. onder meer heeft aangevoerd:

„dat hij het als een onvoldoende plichtsbetrachting van zeer ernstigen aard blijft beschouwen, dat klager, toen deze op de in de stukken bedoelde vergadering van gymnasiasten van het Hilversumsche gymnasium kennis nemende" (bedoeld zal zijn; had genomen) „van het voornemen in een of anderen vorm te protesteeren tegen een van overheidswege bevolen maatregel, niet aanstonds den rector van genoemde onderwijsinrichting van het gebeurde op de hoogte heeft gesteld;"

en voorts:

„dat dus niet het zwaartepunt van het genomen besluit moet worden gezocht in de gevolgen van het protest, doch in het nalaten van den plicht tot onmiddellijke mededeeling aan den rector en van het plegen van overleg met den rector toen daarvoor nog tijd was;"

alsmede:

„dat, ook al moge worden aangenomen, dat klager in geen enkel opzicht mag worden beschouwd als bevorderaar van handelingen, welke het gymnasium in een kwaad daglicht zouden kunnen doen stellen (i.c. werd het tegendeel bewezen), hier tegenover kan worden opgemerkt, dat een tegenovergestelde houding van een leeraar van een belangrijke onderwijsinrichting als het gymnasium ook geenszins zou kunnen worden aanvaard;

dat juist van een leeraar als klager, die zich in zijn klaagschrift erop beroept, zich steeds en ook in de tegenwoordige bijzondere omstandigheden als een loyaal verantwoordelijk en plichtsgetrouw ambtenaar te hebben gedragen, had mogen worden verwacht, dat hij zijn rector niet in onwetendheid had gelaten van een ernstige gebeurtenis, als waarbij klager werd betrokken en hij derhalve de gevolgen van zijn nalatigheid zal moeten dragen, hoe betreurenswaardig die ook voor hem mogen zijn"

Overwegende voorts ten aanzien van het hierboven onder 2 vermelde, dat eischer door in het beroepschrift te gewagen van een „verheimelijken"

„DE MISTHOORN" HEEFT SUCCES

De Schoonmaak in Weesp is begonnen

HET heeft lang geduurd, voordat de Christelijke schoolmeester, jodenvriend en kinderzielenbederver A. Bouhuys te Weesp zijn verdiende loon kreeg, maar eindelijk heeft het Departement van Onderwijs, nadat herhaaldelijk klachten over het optreden van dit heerschap waren ingekomen, nu toch ingegrepen. Op Vrijdag 22 dezer kreeg Bouhuys den brief van het Departement thuis, waarin hem zijn ontslag werd bericht.

Een eerste stap op den goeden weg. Maar hiermee is men natuurlijk in Weesp nog niet klaar. Een schoolmeester als Kuurman, die den loco-burgemeester Raadsheer, toer deze in een speciaal daarvoor belegde bijeenkomst in het gemeentehuis vroeg voor Winterhulp te gaan collecteeren, durfde toe te voegen, dat het oproepen voor deze bijeenkomst gelijk stond met m i s l e i d i n g, behoort evenmin in de school geduld te worden als Bouhuys, die er nu tenminste uitgezet is.

Al eerder hebben we geschreven over den Sovjet-vriend G. J. Douwes, hoofd van de openbare lagere school in Weesp, die de onbeschaamdheid heeft gehad, den loco-burgemeester te vragen, wat hem voor straf zou kunnen wachten, als hij weigerde de joodsche leerlingen uit zijn school te weren. „Ik begin er nu zoo langzamerhand genoeg van te krijgen," durfde deze vlegel te zeggen, maar toen de held hoorde, dat hij kans liep naar een concentratiekamp te worden gezonden, als hij zich niet aan de voorschriften hield, haalde meneer bakzeil. Wat natuurlijk niets af doet aan de brutaliteit van den vlerk.

Nog erger maakte Douwes het, toen hij op Zaterdagochtend 7 Februari '42, in de bovenbedoelde bijeenkomst met de onderwijzers, inzake de Winterhulp-collecte heeft durven voorspellen: „Binnenkort komt er toch revolutie in ons land en dan is het vanzelf uit met de Winterhulp."

Wij vragen ons af, hoe het eigenlijk mogelijk is, dat personen, die iets dergelijks wagen te zeggen, nog in overheidsdienst zijn. Maar dit is niet het éénige, dat verontwaardiging wekt. Aan wien mag het toch te wijten zijn, dat zoo'n gevaarlijk individu nog hoofd van een school is? Heeft de loco-burgemeester van dat onbeschofte optreden geen rapport gemaakt aan de gezagsinstanties, die te waken hebben voor de handhaving van orde en rust in het bezette Nederland?

Alweer in dezelfde bijeenkomst heeft het schoolhoofd Douwes onbeschofte opmerkingen gemaakt over het salaris van den directeur van Winterhulp. En dat alles wordt maar geduld en meester Douwes blijft van dag tot dag voor de klas staan, en krijgt de gelegenheid, precies als met Bouhuys het geval was, het gif in de kinderziel te strooien.

Daaraan m o e t een einde komen. Het ontslag aan Bouhuys moet niet een op zichzelf staand geval blijven. De Weesper oproermakerskliek moet eens en vooral weten, dat het nieuwe gezag niet met zich laat spotten. Ook is het gewenscht den loco-burgemeester Raadsheer aan het verstand te brengen, dat hij handhaver van het gezag behoort te zijn en niet een tactiek moet voeren van de kool en de geit.

Wij zullen niet rusten, vóór er in Weesp strenge maatregelen zijn genomen.

---

door gedaagde van de beraamde plannen, waardoor hij „deze heeft doen slagen" — waarmede de indruk wordt gewekt alsof gedaagde tegenover den rector over het op 31 Augustus 1941 voorgevallene opzettelijk niet heeft gerept, met het oogmerk zoodoende de tenuitvoerlegging te bevorderen van het toen door de onderhavige leerlingen genomen besluit om schriftelijk te protesteeren — aan gedaagde eveneens een veel ernstiger gedraging verwijt dan bij het strafbesluit is geschied;

Overwegende dat hetgeen eischer in het beroepschrift overigens heeft aangevoerd in hoofdzaak een nadere uitwerking is van het hierboven onder 1 en 2 vermelde en de ten laste gelegde feiten evenzeer stelt in een geheel ander licht dan daarop aanvankelijk is geworpen, en wel zoodanig, dat die feiten van veel ernstiger aard schijnen dan voordien het geval was;

Overwegende dat de Raad echter op grond van de gedingstukken van oordeel is, dat aan gedaagde ten aanzien van het op 31 Augustus 1941 en daarna voorgevallene geen ernstiger plichtsverzuim of overtreding mag worden verweten dan in eischers strafbesluit en ook in de aangevallen uitspraak is omschreven;

Overwegende dat de Raad zich ook overigens geheel vereenigt met de gronden, waarop deze uitspraak berust, voorzoover dezelve hebben geleid tot de slotsom, dat voormeld besluit moet worden nietig verklaard; zijnde de Raad mitsdien met het Ambtenarengerecht (evenals met den inspecteur der gymnasia) van oordeel, dat de onvoldoende plichtsbetrachting, waaraan gedaagde zich heeft schuldig gemaakt, zijn ontslag niet wettigt;

Overwegende dat de Raad in het onderhavige geval meent achterwege te moeten laten een aanwijzing — tot het geven waarvan hij niet verplicht is — omtrent de straf, welke z.i. wel juist zou zijn geweest, zoodat de Raad niet overneemt de laatste twee overwegingen der aangevallen uitspraak;

Overwegende dat, blijkens het vorenstaande, de bestreden uitspraak moet worden gehandhaafd;

Overwegende evenwel, dat in het dictum dier uitspraak in plaats van „vernietigt", moet worden gelezen: „verklaart nietig";

UITSPRAAK DOENDE IN NAAM VAN HET RECHT:

Bevestigt de uitspraak, waarvan beroep, met deze verbetering, dat in haar dictum in plaats van „vernietigt" wordt gelezen „verklaart nietig".

Aldus gewezen in raadkamer door de heeren Meesters:
Dr. E. J. Beumer, voorzitter; J. H. Kuiper en W. H. van Basten Batenburg, leden, in tegenwoordigheid van Mr. A. Blom, griffier en uitgesproken door den voorzitter ter openbare terechtzitting van 7 Mei 1942.

(get.) BEUMER, Voorzitter.
(get.) ALB. BLOM, Griffier.

Wij kunnen deze uitspraak van de heeren ambtenarenrechters niet anders noemen dan een slag in het gezicht van het nationaal-socialisme. Het blijkt, dat de heeren niet het minste besef hebben van de grondgedachte, die het geheele moderne denken moet beheerschen, ook en juist op het gebied van de rechtspraak. Die grondgedachte, gelegen in de erkenning van den organisch-hiërarchischen opbouw der gemeenschap, is deze, dat overal het grootere belang ten opzichte van een kleiner prevaleert, en dat het kleinere belang geofferd mag en moet worden aan het grootere, wanneer het grootere zulks eischt. Het ging er dus in deze heelemaal niet om, of de burgemeester in zijn motiveering in het beroepschrift een andere redactie bezigt dan in zijn contra-memorie en zijn strafbesluit en daardoor de feiten „in een geheel ander licht stelt", het gaat om deze feiten zelf, om het plichtsverzuim van den betrokkene, of, zooals het in het strafbesluit staat, om de „onvoldoende plichtsbetrachting", die ernstige schade toebracht aan het belang der heele school. Wat hier **plicht** is, heeft de burgemeester beoordeeld op grond van zijn wereldbeschouwing, die de wereldbeschouwing van den Germaanschen mensch in dezen tijd is, en naar **recht** en billijkheid had de rechtsprekende instantie de motiveering van haar vonnis uit eenzelfde wereldbeschouwing dienen te putten. Doch blijkbaar was dat teveel gevergd van deze heeren. Zij kunnen zich niet losmaken van het principe, dat zij door de jaren heen bij hun rechtspraak steeds tot uitdrukking hebben trachten te brengen, n.l. dat de ambtenaar ten koste van alles gesauveerd moet worden, een beginsel dus, dat lijnrecht indruischt tegen de nationaal-socialistische grondgedachte. Onverpoosd hebben de Ambtenarenrechters er in het verleden naar gestreefd elken ambtenaar, die als aangeklaagde voor hen verscheen in het gelijk te stellen. Een dergelijke opvatting van recht kon zich in den democratischen staat handhaven; nù heeft zij afgedaan. Onze opvatting, voortvloeiend uit het zooeven gememoreerde Germaansche levensbeginsel, is, dat de ambtenaren er zijn vóór den staat, in dienst staan van het volk, en dat niet omgekeerd de staat er is voor de ambtenaren. Dienovereenkomstig is het de taak van een Ambtenarengerecht op zijn gebied te zorgen voor het handhaven van de orde in den staat en niet — zooals hier totnutoe gebruikelijk — iederen overtreder of misdadiger de hand boven het hoofd te houden.

Wij kunnen dus vaststellen, dat het instituut der Ambtenarenrechtspraak in Nederland den grondslag voor een zuivere, eerlijke en tijdsharmonische rechtspreking mist, en deze instelling mitsdien in onzen tijd geen recht van bestaan meer heeft, te minder, waar de rechters, die haar vormen, individueel den geest des tijds evenmin blijken te verstaan. Wij eischen dan ook, dat hier gezonde toestanden worden geschapen. Het ware aan te bevelen, in afwachting van een definitieve herziening onzer geheele rechtspreking, de Ambtenarenrechtspraak in handen der vrederechters te leggen. Zoodoende mag men een herhaling van deze en soortgelijke uitspraken, die slechts den schijn van recht dragen en het niet verder brengen dan wat lettergezift, doch den wereldbeschouwelijken grondslag ontberen, voor de toekomst als uitgesloten beschouwen. Waar ons rechtswezen onder nationaal-socialistische leiding is gekomen, hopen wij te dezer zake spoedig doeltreffende maatregelen tegemoet te kunnen zien.

DE STRIJD TEGEN HET BOLSJEWISME ALS WERELDTAAK

(Van onzen Berlijnschen correspondent)

IS de Sovjet-Unie dan geen staat zooals elk ander land? Een staat weliswaar met nieuwe economische beginselen, met een eigen wereldbeschouwing, doch die op aanmerkelijke prestaties kan bogen? Een staat, die zoowaar enkele jaren geleden een grondwet volgens de regelen der kunst heeft gekregen, die zijn bereidwilligheid tot samenwerking met andere staten betoonde, getuige het toetreden tot den Volkenbond? Een staat, die zich door het verkondigen van een soort „Sovjet-patriotisme" gaandeweg ging voordoen als een ingetogen en zelfs in betere burgerkringen presentabel opvolger van het oude Rusland?

DERGELIJKE uitspraken heeft men van democraten aller schakeeringen vaak genoeg kunnen vernemen. Men behoeft slechts de Engelsche en Noord-Amerikaansche kranten in te kijken om daarin de Sovjets telkens te zien voorgesteld als de verdedigers van de Europeesche beschaving, van vrijheid en gerechtigheid, een oordeel, waarover zijzelf allicht ternauwernood hun grijnslach zullen kunnen verbergen. Alles, wat de democratische bewonderaars in verrukking brengt en wat thans de krantenschrijvers in de bij uitstek kapitalistische landen moeten ophemelen, is niets anders dan een verkapte manoeuvre en wel een hoogst slordig bewerkstelligde camouflage. Het bolsjewistische doctrine ziet in elk staatsbestel slechts zijn vijand. Het stelt zich de volslagen afschaffing van de bestaande staatkundige structuur ten doel. De burgerlijke staatsvorm moet door de proletarische revolutie worden weggevaagd. Er zal dan nog een tijdlang een soort van halfbakken staatsbestel blijven bestaan, doch dat is slechts een tusschenstadium, dat gaandeweg zal verdwijnen, al naar gelang alle overige nog bestaande staatkundige eenheden door het toedoen van de proletarische wereldrevolutie ten onder gaan. In de toekomstige maatschappij, die even ordeloos wordt als een bende apen, zullen dan alle gemeenschapsvoorwaarden hebben afgedaan, en elkeen zal zijn behoefte aan consumptiemiddelen vrijelijk kunnen bevredigen. Zoo staat het tenminste bij Marx en Engels te lezen en zoo heeft de grootste theoreticus van het Bolsjewisme, Lenin, zich den gang van zaken voorgesteld. Ziehier tevens de uiteindelijke doelstelling van Stalin. Alle andere dingen, die zich voordoen, zijn hulpmiddeltjes, practische concessies aan den huidigen tijd, omdat de wereldrevolutie immers nog niet alom heeft gezegevierd. Het Sovjet-paradijs zou evenwel voor zijn geloovigen onbereikbaar blijven, indien men moest afzien van het Roode wereldimperialisme, van het infecteeren van alle staten met de communistische leerstellingen. Het is nooit of te nimmer bij Stalin opgekomen om daarvan afstand te doen. Dat hij de apostels van de oogenblikkelijke wereldrevolutie, die van geen uitstel wilden weten, de aanhangers van Trotzki en andere voorvechters van de „linksche afdwaling" uit den weg deed ruimen, geschiedde uit tactische overwegingen. Door hun drang naar dadelijke geweldpleging brachten zij het doel zelf in gevaar. Na het falen van de in Duitschland beoogde communistische revolutie en in het nuchter besef van de werkelijkheid, moest eerst de basis geschapen worden voor de vereischte krachtsontplooiing der Sovjet-Unie. Vandaar het vijfjarenplan, vandaar dan ook het op pooten zetten van een Sovjetstaat met alle vroeger uitgekreten gezagskenteekenen en met gebruikmaking zoowaar van nationalistische en patriotische symbolen. Vandaar dan ook het Stachanof-stelsel in de industrie, vandaar de geweldige wapening en het inrichten van de geheele productie op de oorlogsindustrie. Vandaar het organiseeren van het Roode Leger naar westersche methoden. Volkomen logisch waren dan ook in de buitenlandsche politiek het zich aanwennen van bourgeoisiemanieren, het toetreden tot den Volkenbond, de non-agressie-pacten met de naburige landen en wat men overigens nog aan gebaren op dit gebied heeft kunnen waarnemen. Dát geschiedde alles onder telkens meer of minder zorgvuldig ingekleede restricties. Voor het binnenlandsch gebruik in de Sovjet-Unie was men trouwens niet altijd zoo terughoudend. Zoo heeft de professor in het bolsjewistische staatsrecht *Korovin* gezegd:

„Voor zoover de Sovjetrepublieken door het geweld der omstandigheden er toe worden gedwongen, een bepaalde geschiedkundige periode in het kader van de imperialistische omklemming door te maken en zoolang er behalve Sovjet-Rusland ook nog andere staatsvormen bestaan, zullen ook de betrekkingen van Sovjet-Rusland tot hen gedurende dit onvermijdelijke „overgangstijdperk" op de eene of andere juridische basis moeten berusten."

Niemand minder dan *Stalin* heeft deze opvatting bevestigd:

„De Sovjet-Unie is geen nationale staat, doch veeleer een bewust en inderdaad reeds hecht opgetrokken bestanddeel van de toekomstige bolsjewistisch-internationale wereldrepubliek, d.w.z. van de federatie der wereldproletariërs, van den „Volkenbond van de arbeiders van alle landen."

Ten einde echter dit doel ook reeds in den huidigen tijd, ofschoon naar buiten vasthoudend aan het staatkundige en nationale mom van het Sovjet-régime, naderbij te komen, verzon men de tweeslachtige verhouding tusschen den Sovjetstaat en de *Komintern*. Ziehier een echt staaltje van de bolsjewistische redeneerkunst, berekend op het formeele juridische standpunt, dat de burgerlijke wereld pleegt in te nemen. Met behulp van dit uitvindsel kon men zich voortaan met goed fatsoen in de wereld der burgerlijke staten bewegen, alom aanspraak makend op rechtsgelijkheid en bovendien alle door de overige partners als hinderlijk aangevoelde revolutioneeringsmaatregelen in derzelver eigen landen uitmakend voor verrichtingen van de Komintern.

Omtrent het uiteindelijke bolsjewistische doel, omtrent den toekomststaat der klassenlooze maatschappij, kunnen de Sovjets zelf geen uitsluitsel geven. Hoe echter ziet de werkelijkheid van het Sovjet-heden er uit? Wat hebben die machthebbers in die twintig jaar van hun régime tot stand weten te brengen? Het volgende beknopte relaas van een Duitsch officier geeft een afdoend antwoord daarop. Deze officier had Rusland, en wel de Oekraine, voor den eersten keer in 1917, na de ineenstorting van het Russische front, leeren kennen. Nog was de revolutie niet uit het land geweken, nog was in weerwil van de oorlogsjaren iets van den luister van het oude Russische leven overgebleven. Ten deele droegen de bewoners nog hun bonte volksdrachten. Bij de tonen van de balalaika dansten zij hun nationale dansen en in de kerken zongen zij met hun geschoolde stemmen de wonderschoone koralen. Dezelfde officier kwam in den zomer van 1941 door dezelfde streek. Welke schrikbarende verandering had zich voorgedaan! Als stompzinnigen gingen de menschen gebukt onder de bedroevende dagelijksche sleur van het kille Sovjet-bestaan. Geen dorp meer zonder kolchozen. Nergens boeren meer en alleen maar proletariërs in de meelfabrieken. Er viel geen spoor van huisraad meer te bekennen. En het ergste was, dat deze menschen het lachen hadden verleerd, of nooit hadden geweten, wat lachen is. Hun ziel was ten onder gegaan door den ondragelijken dwang van het onbarmhartige massa-apparaat, dat hen voortdreef en hen allen verlaagde tot onverschillige, vegeteerende en hongerlijdende proletariërs. Zoo ziet de bolsjewistische werkelijkheid er uit!

AL wie den strijd aanbindt tegen het bolsjewisme, strijdt voor het behoud van het menschdom, zooals dat in Europa in den loop der geschiedkundige ontwikkeling is geworden. Door ras, landaard en verknochtheid met de omgeving is de mensch, alhoewel ten deele onbewust, verbonden met de tradities van alle voorgaande generaties. Geloof, wetenschap en de kunst van tal van eeuwen hebben hem gevormd, hebben hem het fiere bewustzijn gegeven van samenhoorigheid met zijn volk en het besef van eigen waarde. Zelfs in de meest primitieve vertegenwoordigers van dit Europeesche menschengeslacht schuilt toch altijd de drang om zich te verheffen uit een vegeteerend bestaan. Het bolsjewisme echter voelt niets voor de geschiedkundige ontwikkeling der dingen. Het verwerpt alles, wat uit het verleden stamt, tenzij het gaat om museumstukken, die dienstig zijn voor zijn propagandistische drogredenen. Het sloopt de kerken uit „technische verkeersoverwegingen", het verdelgt elk nationaal besef in de brij van het geunificeerde wereldproletariaat, het verscheurt de hechtste banden van de menschelijke beschaving, het huwelijk en het gezin. En de menschelijke en door volksche krachten geschraagde samenleving tracht het te vervangen door zijn van elken verheven zin ontdanen termietenheuvel. Vrees en argwaan van allen ten aanzien van allen vormen de steunpilaren van dit systeem. Het bolsjewisme doet reusachtige fabrieksgebouwen met een duizelingwekkend productievermogen verrijzen en het stampt traditielooze steden uit den grond op van strategisch belang geachte punten. Doch de keerzijde van dit stelsel wordt gevormd door de deportatiekampen voor de dwangarbeiders, waar millioenen menschen zijn omgekomen, voortbouwend op de leuze van Lenin, dat het er niemendal toe doet, of 90 pct van de menschheid bij het tenuitvoerleggen van de proletarische revolutie te gronde gaan, indien de overschietende 10 pct dan maar „echte Sovjetburgers" worden.

Ziehier het kardinale punt, dat ons, dat geheel Europa tegen het bolsjewisme in het harnas jaagt! En daarom gaat het bij den huidigen oorlog niet om een botsing tusschen een paar staten over territoriale of andere voordeelen, doch om het voorgoed uitvechten van het conflict tusschen Europa en den doodsvijand van de Europeesche kultuur. Welk een ontzaglijke kloof gaapt er tusschen de onverschilligen en de menschen, die de diepgaande noodzakelijkheden van hun tijd hebben begrepen! Hoe groot het gevaar was, dat ons Europeanen bedreigde, dat zijn de soldaten aan het Oostfront in de geweldige zegevierende veldslagen van den zomer en van den herfst van het jaar 1941 en in de onder de meest ongunstige voorwaarden doorgemaakte afweergevechten in den afgeloopen winter gewaar geworden. Doch het front van de Duitsche troepen en van hun bondgenooten is noch door knuikende weersgesteldheid, noch door het nadeel van de reusachtige afstanden of door de waanzinnige offers aan menschenlevens bij de tegenpartij aan het wankelen gebracht! Bij die worsteling kan in Europa geen sprake zijn van een werkelijke „neutraliteit".

Papieren armada

(Van onzen medewerker buitenland)

DAG voor dag, ja, uur voor uur welhaast, knagen gelijk ratten de Duitsche, Italiaansche en Japansche duikbooten, vliegtuigen en bovenwaterstrijdkrachten aan den schepenvoorraad, welke den geallieerden mogendheden na twee en een half jaar van oorlog is gebleven. En dag voor dag, uur voor uur zoekt men in dit kamp naar de middelen, welke een redelijke kans bieden deze geweldige verliezen, welke op den duur niet gedragen kunnen worden, te voorkomen of tenminste te verminderen. Echter werd tot op den dag van heden de groote rattenvanger nog niet gevonden, nemen in tegendeel de verliezen gestadig in omvang toe.

Zoo blijft het tonnageprobleem in het middelpunt aller belangstelling staan. Waarbij de verliezen, welke aan de Amerikaansche handelsvloot worden toegebracht, en die voor een half jaar nog door de Britsche en Amerikaansche deskundigen voor onmogelijk werden gehouden, in het bijzonder de aandacht voor zich opeischen. Want deze ontzaglijke verliezen, alleen reeds in de week van 17 op 24 Mei werden 33 schepen met een gezamenlijken inhoud van ruim 259.000 ton in den grond geboord, dreigen Amerika en zijn bondgenooten noodlottig te worden.

Toen in 1933 het Amerikaansche volk zich Franklin Delano Roosevelt tot president koos, koos het zich een man, die, hoe welgeschapen hij overigens in lichamelijk opzicht ook mocht zijn, slechts in staat is, zich moeizaam te bewegen. Vele jaren geleden werd Roosevelt getroffen door een ernstige ziekte en hoewel de doktoren in den loop der tijd wel eenige verbetering konden bewerkstelligen, bleven zijn beide beenen nagenoeg verlamd. Het Amerikaansche volk bouwde zich in den loop der jaren een machtige industrie, welke echter, tot welke prestaties deze overigens ook in staat moge worden geacht, slechts in zeer beperkte mate bij machte is haar producten uit eigen kracht en middelen over te brengen naar de overige werelddeelen. Een industrie met lamme beenen...... En het zijn waarlijk niet de Duitsche „doktoren", die beterschap in het vooruitzicht stellen.

Vergeleken met de geweldige bestaande behoefte — een behoefte, welke naarmate de verschillende oorlogstooneelen verder van elkander verwijderd komen te liggen, steeds toeneemt — beschikken de U.S.A. slechts over een handelsvloot van uiterst bescheiden afmetingen. Want op een wereldtonnage van circa 70 millioen ton, bedroeg het aandeel der Ver. Staten maar ruim negen millioen ton, waarvan bovendien, en daaruit blijkt de achterlijkheid van dit land op maritiem gebied nog des te duidelijker, niet minder dan 73 pct. den eerbiedwaardigen scheepsleeftijd van boven de 25 jaren had bereikt, of wel hopeloos verouderd was.

Doch dat men zich aldaar, terwijl men overigens toch zoo gaarne prat gaat op zijn „moderniteit", geenszins bewust was van de noodzakelijkheid, dezen grooten achterstand in te halen, ziet men uit een opgave uit het jaar 1938 — toen men in politieke kringen aldaar toch reeds ernstig rekening hield met de mogelijkheid van een nieuwen oorlog — waaruit blijkt, dat de Ver. Staten in dat jaar voor slechts 5.4 pct. aandeel hadden in de tonnage van het totale aantal schepen, dat te water werd gelaten. Een percentage waarmede dit land zich op één hoogte stelt met landen als bv. Denemarken en Zweden, terwijl het kleine Nederland, dat alle grondstoffen uit het buitenland moest importeeren, nog bijna anderhalf maal zooveel presteerde.

Sedert hebben de vernietigende slagen, welke de sinds begin Januari van dit jaar voor de Oostkust van Amerika verschenen Duitsche en Italiaansche duikbooten de U.S.A. handelsscheepvaart toebrachten, de situatie nog verscherpt. De Amerikaansche regeering werd onzacht wakker geschud uit den schoonen droom, dat het land ook zonder handelsschepen genoegzaam zou kunnen deelnemen — en verdienen — aan den strijd, welke thans alle werelddeelen omvat. Na dit pijnlijke ontwaken is dan ook de activiteit, welke nu aan den dag wordt gelegd, angstwekkend groot — op papier tenminste...... Want terwijl in 1939 de Amerikaansche werven 330.000 ton handelsscheepsruimte van stapel konden laten loopen, voor de jaren 1938, 1940 en 1941 bedroegen deze cijfers, de groote meren inbegrepen, resp. 201.000, 450.000 en anderhalf millioen ton, waarvan volgens de officieele Amerikaansche opgave in 1941 slechts 664.000 ton in de vaart kwam, kondigde President Roosevelt in Februari aan, dat in 1942 schepen zouden worden gebouwd met een totale tonnage van zeker acht à tien millioen ton. Teneinde dit bouwprogramma te kunnen uitvoeren hadden de werven, zoo verklaarde hij, reeds voor het uitbreken van den oorlog met Japan, opdrachten tot den bouw van zes millioen ton ontvangen. Een en ander zag er dus wel heel anders uit, dan de Amerikanen tot dusverre in werkelijkheid hadden gepresteerd. En vermoedelijk nadat, tegen alle aanvankelijke verwachtingen in gebleken was, dat het optreden van vijandelijke duikbooten vlak voor de Amerikaansche kust, niet kon worden beschouwd als waren hier eenige toevallig goed geslaagde huzarenstukjes uitgevoerd, doch begrepen werd, dat men hier te doen had met een wapen, dat de scheepvaart in deze gebieden blijvend belaagde, achtte men het in bepaalde kringen blijkbaar raadzaam, het verontruste volk een hart onder den riem te steken, en maakte de Amerikaansche scheepvaartcommissie op 27 Maart bekend, dat in de Ver. Staten tot einde 1943 niet minder dan 2300 schepen met een totalen inhoud van 23 millioen ton zouden worden gebouwd, terwijl in datzelfde jaar nog eens 3000 andere schepen op stapel zouden worden gezet. Er mocht dan wel eens een enkel schip worden getorpedeerd, bedoelde men klaarblijkelijk te zeggen, dit verlies verdween in het niet, vergeleken met het aantal nieuwe schepen, dat in de vaart kwam...... Hoe men overigens deze schepen dacht te bemannen, werd er niet bij verteld, want de volgens 20.000 jonge mannen, die volgens dezelfde publicatie voor de zeevaart zouden worden opgeleid, zullen niet eens voldoende zijn om de sleep- en loodsbooten, noodig om deze „armada" in en uit de havens te krijgen, van voldoende deskundig personeel te voorzien.

TEGENOVER deze Amerikaansche plannen staan ook Duitsche berekeningen, die iets minder optimistisch zijn. Volgens deze beschikken de Ver. Staten in totaal over 35 werven voor oceaanschepen, met een capaciteit van ten hoogste anderhalf millioen ton. Natuurlijk is het mogelijk dit aantal werven uit te breiden. Doch behalve dat een dergelijke uitbreiding tijd kost, die voor de geallieerden wel zeer kostbaar is geworden, zijn er ook grondstoffen en geschoolde arbeiders in groote hoeveelheden voor noodig. Onder den invloed der propaganda wordt dit nog wel eens uit het oog verloren, maar ook in Amerika is de bouw van een flinke scheepswerf met talrijke installaties, opslagplaatsen, montagewerkplaatsen, kranen, enz., niet een werkje, dat in een vloek en een zucht kan worden gedaan. Daargelaten nog, dat de werktuigmachines voor een industrie, welke tot voor kort slechts een geringe belangstelling trok, niet in voldoende mate aanwezig zijn, terwijl ook de bekwame scheepsbouwers — en juist in ons land, dat te dien opzichte op een eeuwenoude, rijke traditie kan terugzien, zal men dit kunnen begrijpen — niet van vandaag op morgen uit ongeschoolde arbeiders kunnen worden gerecruteerd.

Ook wanneer de Ver. Staten zich bepaald hadden tot het blijven vervullen van de rol, welke zij gedurende de eerste twee jaren van dezen oorlog vervulden: te fungeeren als wapensmidse voor Engeland en zijn bondgenooten, zou een in eigen wateren onberoerde Amerikaansche handelsvloot van ongeveer tien millioen ton te eenen male onvoldoende geweest zijn om te beantwoorden aan de steeds hooger stijgende eischen, die het productie-apparaat stelde ten aanzien van den aanvoer van grondstof en het transport van de fabrikaten. Nu het land zelf actief heeft deelgenomen aan dezen strijd en naast gestegen behoeften nog aanzienlijke verliezen heeft geleden, wordt dit tekort in nog veel belangrijker mate voelbaar. Het gebrek aan transportmiddelen ter zee — in de toekomst zal de rubberschaarste zijn invloed op het verkeer te land zich ongetwijfeld op onaangename wijze doen gevoelen — groeit meer en meer uit tot het kernprobleem van alle moeilijkheden waar het Amerikaansche continent thans onder gebukt gaat.

Reeds op 18 Maart verklaarde de Britsche gezant in de Ver. Staten, Lord Halifax, in een radiorede letterlijk: „Alle strijd in de verschillende werelddeelen zal tot ineenstorting gedoemd zijn, wanneer wij niet over voldoende scheepsruimte beschikken, en de Asmogendheden weten dit zeer wel. Dag en nacht wordt de slag op de zeven wereldzeeën verder gevoerd in een machtigen, slapeloozen strijd tegen duikbooten onder, torpedobooten op en lange-afstandvliegtuigen boven het water". Waarbij hij erop wees, dat de Britsche leger- en vlootleiding voor de voorziening van de behoeften in het Midden-Oosten en van de vloot voortdurend 900 schepen in gebruik hadden, die de noodzakelijke aanvoeren, soms over afstanden van vele duizenden kilometers, moesten verzekeren.

Sedert verloren Engeland en Amerika nog eens ruim één millioen ton aan scheepsruimte, waarbij blijkt, dat in weerwil van de vele voorzorgsmaatregelen, die het tegendeel beoogen, het succes der Duitsche en Italiaansche duikbooten steeds grooter, inplaats van kleiner wordt. Zoo staan tegenover een nieuwbouw in Amerika gedurende het geheele jaar 1941 van 664.000 ton, de volgende verliezen: 400.600 br. t. in Januari, 525.400 br. t. in Februari, 646.900 br. t. in Maart, 585.000 br. t. in April, terwijl tot en met de opgave van 22 Mei in die maand reeds circa 600.000 br. t. vernietigd werden. Telt men daarbij de successen der Italianen en Japanners, dan wordt een maandtotaal bereikt, dat het Amerikaansche jaartotaal niet alleen gelijkkomt, doch zelfs overtreft.

Tegenover de feiten van Duitschland en zijn bondgenooten kunnen de geallieerden, die, zoolang als de oorlog nu reeds duurt, er nog nergens in slaagden het initiatief in handen te nemen, slechts hun papieren plannen stellen. En omdat er geen aanleiding bestaat, die het aannemelijk maakt, dat in de toekomst de Duitsche wapenfeiten minder succesvol zullen worden, dan zij tot dusver waren, rest den geallieerden geen andere mogelijkheid dan steeds grootscher plannen te „ontvouwen". En ontvouwen laat alleen papier zich doen — torpedo's en bommen, de praktijk leert het! — zijn wel wat minder plooibaar!

Het Nederlandsche volk

Zooals bekend is het Nederlandsche volk niet van zuiver ras. Het is een mengvolk, want er zijn vier verschillende rassen te onderscheiden, n.l. het Noordras, het Faalsche ras, het Alpiene- of Oostras en het Oostbaltische ras. Deze rassen vormen niet in gelijke mate een bestanddeel van ons volk. Het Noordras maakt er de hoofdkern van uit. Dit Noordras is gekenmerkt door een lange, hooge en krachtige gestalte, breede schouders, smalle heupen, langen schedelvorm, lang gezicht, weinig vleezige en daardoor scherpe gezichtstrekken, diepliggende blauwe of grijze oogen, blond haar en een rose, bloeddoorschijnende huidskleur. Reeds in het steentijdperk heeft het een vereeniging ondergaan met het Faalsche ras, dat zich onderscheidt door een nog hoogere en forschere gestalte en een breederen, ietwat langwerpigen doch kantigen gelaatsvorm (Hindenburgtype). Overigens is het eveneens langschedelig, blondharig en blauwoogig. Bij de vermenging is weer het Noordras de hoofdkern gebleven.

In het Noordoosten heeft ons volk een bijmenging gekregen van Oostbaltisch ras, terwijl in het Zuiden Alpiene-elementen binnengedrongen zijn. Dit Oostbaltische ras is ook wel blondharig en blauwoogig, doch kort van gestalte en kortschedelig, terwijl het gezicht ronder van vorm is. Het Alpiene-ras is eveneens gedrongen van gestalte, kort van schedel en rond van gezicht en heeft dus wel eenige overeenkomst met het Oostbaltische ras, waarvan het zich echter onderscheidt door bruin tot zwart haar en bruine oogen.

(Pieter Emiel Keuchenius in „Sibbe")

Verkapte joden-verheerlijking.

Hoe de ophitsers hun zin weten door te drijven.

WAAROM OPNIEUW PAPIERVERMORSING TOEGESTAAN?

DE NED. HERV. GEMEENTE van den ring Weesp kan weer victorie kraaien. De onruststoker Ds. Chr. J. Gall heeft zijn zin weer weten door te drijven en gedaan weten te krijgen, dat een kerkelijk blaadje verschijnen mag. Allerwegen moeten de dagbladen en periodieken hun ruimte inkrimpen, omdat er niet voldoende papier is, maar waarom dan deze nieuwe papiervermorsing toegestaan? Het lijkt o zoo onschuldig, zoo'n kerkelijk blaadje, dat om de veertien dagen verschijnen zal (al staat er aan den kop, vermoedelijk omdat de wensch de vader van de gedachte is geweest, dat de verschijning wekelijks zal geschieden), maar voor wie aandachtig een dergelijk pamflet doorleest, wordt het al spoedig duidelijk, dat de opzet altijd weer dezelfde is, evenals bij zoovele Zondagsche predikbeurten, n.l. het stoken van onrust en tegelijkertijd het verkapt verheerlijken van de joden.

Waarom de uitgave van een dergelijk blaadje volstrekt overbodig geacht moet worden, willen wij tegelijkertijd aantoonen.

Eerst een enkel woord over de jodenverheerlijking. Het eerste nummertje van het „Mededeelingenblad voor de Ned. Herv. Gemeenten Aalsmeer, Weesp en Sloten in den Ring Weesp" ligt voor ons. Het draagt tot datum Zaterdag 23 Mei 1942 en bevat dus, heel begrijpelijk nietwaar? het Pinkster-Evangelie. Dit is natuurlijk ook in alle kerken op den Eersten Pinksterdag aan de orde van den dag geweest en welk een mooie gelegenheid om aan de hand van den Bijbel weer eens te laten uitkomen, welke goede mannen toch die joden waren. Een enkele aanhaling:

„En daar waren joden te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen, die onder den hemel zijn;"

en iets verder worden de volken met name genoemd, als „Parthers en Meders en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopotamië, en Judéa, en Cappadocië, Pontus en Azië, en Frygië en Pamfylië, Egypte en de deelen van Libyë hetwelk bij Cyrène ligt en uitlandsche Romeinen, beiden Joden en Jodengenooten".

Hoe welkom is een dergelijke Bijbeltekst voor de preektijgers! Joden en Jodengenooten. Voelt ge 't niet? Ze zijn toch óók volksgenooten geweest, reeds in de grijze oudheid, dus waarom zouden we hen dan thans van ons moeten stooten, geliefde broeders en zusters?

Nu zullen we eens nagaan, wáárom de uitgave van dit Mededeelingenblad als volstrekt overbodig en dùs als papiervermorsing moet worden aangemerkt.

Welke drogredenen aangevoerd worden, om de verschijning goed te praten, blijkt voldoende uit het inleidend artikel, geschreven door een zekeren O., waarin o.a. gezegd wordt:

„Ons Maandblad zat er reeds zoo heerlijk in, menigeen die meer of minder aan de Kerk was ontwend, was langzamerhand door middel van de bescheiden pogingen van ons blad tot de conclusie gekomen, dat de Kerk er toch nog is en ook werkt; dat zij zich ook om hem (haar) en zijn (haar) gezin bekommert."

Hierin geven de heeren zich dus wel bloot. Het kerkbezoek verminderde hoe langer hoe meer en nu moest er door middel van een propaganda-blaadje weer wat brandstof aangesleept worden om de begeerte naar de kerk aan te vuren. Maar hebben de dominees zich nooit eens afgevraagd, wat de werkelijke oorzaak was van de vermindering van het kerkbezoek? Hebben zij nimmer tot het inzicht kunnen komen, dat juist hun wekelijksch gestook en het vermengen van politiek en godsdienst duizenden kerkgangers niet naar den zin was en dat zij hún Bedehuis een te heilige plaats vonden om ontwijd te worden door het altijd weer moeten aanhooren van verkapte schimpscheuten op het nationaal socialisme?

Maar daarvoor zijn de heeren met de zwarte toga te verblind en te zelfgenoegzaam.

In dit Mededeelingenblad troffen we ook een stukje aan, geteekend G(all), dat, trots zijn korten inhoud, zoo veelzeggend is. De kerkelijke Weesper onruststoker zegt daarin o.a., dat het tijd wordt, dat hij zijn derden rondgang door de gemeente „eens begint", omdat er „van den winter niet veel van gekomen is."

Een krasse zelfbeschuldiging! Wáárom is in den afgeloopen winter dat huisbezoek achterwege gelaten? Vermoedelijk, omdat het te koud was en de 28-jarige Ds. Gall liever bij de warme kachel zat te luisteren naar den Engelschen zender, dan zijn troostende woorden te spreken tot hen, die op het ziekbed lagen of die in kommervolle omstandigheden verkeeren.

Maar.... het zal er dan nu toch weer van komen. En juist dáárom moet deze gevaarlijke hetzepredikant zoo spoedig mogelijk op een veilige plaats geborgen worden, want hij zegt in bedoeld stukje ook: „Huisbezoek is nog altijd het beste contact!"

Wij hebben in vorige nummers aangetoond, wat deze preektijger van den kansel af durft te zeggen. Men behoeft dus niet te vragen, hoe hij zal ophitsen en stoken, wanneer hij binnen de veilige wanden van de huiskamer zit, waar hij meest onder vier oogen met hem of haar zal zijn, wie(n) het bezoek geldt.

Maar als de dominees hun plicht doen — zij worden toch niet alleen behoorlijk bezoldigd, om op Zondagochtend hun preek af te steken? — en regelmatig de gemeenteleden bezoeken, dan mag toch zeker ook gevraagd worden, waarom dan nog een propaganda-blaadje noodig is. Waarom dan die nieuwe papiervermorsing?

De gevaarlijke open deur of te wel

Dominees onder elkaar

ZE zijn beiden zieleherder in een stadje onder den rook van Amsterdam. Zij hebben beiden wel hetzelfde ambt gekozen, maar omdat de éene, dien wij A zullen noemen, het stoffelijk loon voor zijn geestelijken arbeid van de Ned. Herv. Kerk ontvangt, wordt hij met „predikant" aangeduid, terwijl de ander (laten wij hem met B aanspreken) zich met het praedikaat „voorganger" moet tevreden stellen, omdat hij zich verbonden heeft aan den Nederlandschen Protestantenbond. In wezen is hun arbeid echter dezelfde: Des Zondags komt de kudde onder hun gehoor en zij pogen het Woord ingang te doen vinden. In hoeverre daarbij de politiek vaak op listige wijze in het Huis des Heeren wordt binnengesmokkeld, willen wij voor het oogenblik onbesproken laten, omdat, hetgeen we in breederen kring bekend willen doen worden, geheel buiten het kerkgebouw staat en juist veeleer de gedragingen des predikanten binnen de pastoriewanden betreft.

De verhouding — dit dient tot goed begrip van het volgende ook nog vermeld te worden — tusschen den predikant en den voorganger, laat, als regel, weinig te wenschen. Zij groeten elkander beleefd als ze elkaar op straat ontmoeten en laten verder geen gelegenheid onbenut, om de kleurlooze middenstof (om met Abraham Kuyper te spreken) ieder naar zijn eigen bedehuis te de goede verstandhouding tusschen lokken. Maar zaken zijn zaken en daarover mag men dus niet vallen.

Nu deed zich iets voor, waardoor de goede verstandhouding tusschen deze beide zieleherders in het gedrang dreigde te komen. Er was n.l. godsdienstonderwijs op de openbare school ingevoerd. Dat wil zeggen, de voorganger had het reeds in een aangrenzende gemeente zoover weten te brengen, dat vanwege zijn kerkelijke instantie het vorenbedoeld onderwijs gegeven werd. Men was er toen op bedacht zulks in de eigen gemeente ook doorgevoerd te krijgen, en terwijl daartoe pogingen in het werk waren gesteld, bleek het, dat de predikant, niet weinig naijverig op het succes van den voorganger, druk bezig was onder diens duiven te schieten.

Maar dat ging alles zóó verkapt, dat de voorganger zijn collega A moeilijk op heeterdaad kon betrappen. Toch deed zich een gelegenheid voor, waardoor A en B met elkaar in contact kwamen over dat wederzijds zoo begeerde godsdienstonderwijs en zoo bezocht dan A op een zekeren avond voorganger B in diens woning.

Er werd zeer druk geredekaveld en op bepaalde oogenblikken stonden de meeningen scherp tegenover elkaar. Wanneer het n.l. op het toedienen van speldeprikken te doen was, kon A van B nog wel een lesje krijgen. Het gezellig woordensteekspel leidde er op een bepaald oogenblik zelfs toe, dat B zijn collega A toevoegde: „Ik dacht, dat U beter onderlegd was...."

Maar onder zieleherders kan men elkander zulke vriendelijkheidjes toevoegen, zonder dat het uitloopt op klappen uitdeelen. Daarvan is dan ook geen sprake geweest. Zij gingen als goede collega's uiteen, maar bij het afscheid deed A een verrassende ontdekking ten aanzien van B's handelingen binnenshuis op bepaalde tijdstippen.

B's voordeur stond half open en A vroeg aan B: „Vertrouwt U dat zoo maar met die open deur?" Waarop B lachend antwoordde: „Och, de kinderen loopen in en uit en hier op de gracht spelen ze graag. Anders moet m'n vrouw ieder oogenblik naar de voordeur loopen...."

„Maar die.... open deur.... bent U niet bang, dat...."

B begreep op dit oogenblik A niet al te best en zei, alweer lachend: „O, ze weten wel, dat ik arm ben, ze zullen bij mij niets weghalen."

Maar de ander bleef zeer ernstig en zei: „Neen, dát bedoel ik niet, maar het is bij zevenen.... Als U straks uw radio aanzet, bent u dan niet bang, dat ze 't buiten hooren kunnen....?"

Toen ging B een licht op. Collega A was Engelsche zenderling, maar hij was te beleefd, om hierop in te gaan en zei alleen maar: „Ik heb geen radio in huis; dus ik behoef nergens bang voor te zijn."

De ander keek stom-verbaasd. „Geen *radio*? Hoe is het *mogelijk*? Ik zou er niet buiten kúnnen...."

En met deze woorden verliet predikant A de woning van den voorganger B, om zich ijlings naar zijn eigen pastorie te begeven en daar te zwelgen in het genot van de „waarheden" uit Londen.

JOODSCHE PRIESTERS

Geachte Redactie,

Ik zag gistermiddag op den Kneuterdijk alhier hoe een Roomsche priester zijn hoed diep afnam voor twee joden, omdat die de gele ster droegen! Deze man heeft zeker op last van zijn superieuren gehandeld, om op deze wijze van zijn lust tot sabotage te doen blijken. Zóó ver is het dus in Nederland gekomen, dat pastoors zich solidair verklaren met het bolsjewistische jodendom!

Zou men deze vlegels niet in den nek pakken en hen naar de Sovjet-Unie brengen, opdat zij ter plaatse met hun vrienden nader kunnen kennis maken?

Doch wij zijn een christelijk volk.... en bovendien vervloekte farizeëers!

Hou Zee!

Den Haag. P.

DE STEM DER PERS!

Een gezond volk

ELK GEZOND VOLK vindt voor zijn eigen kwalen het passende geneesmiddel en schept zich daartoe de bezielende idealen. De volksche bewustwording — door een haatdragende propaganda als zelfzuchtig nationalisme uitgekreten — is de noodzakelijke reactie op een eeuw van nivelleerend wereldburgerschap. Zij een reactie van het levende volksinstinct tegen de verdorrende schraalheid van een abstract intellectualisme. De taak van dezen tijd is zeker niet dit nieuw-ontwaakte volksgevoel te bestrijden, maar het met zorg te kweeken en zoo te leiden, dat daaruit een vollere en hoogere, waarachtige humaniteit zal ontstaan en dat het juist niet zal ontaarden tot een kultuurvernietigend nationalisme. In een tijd van oorlog, die tevens een tijd van volstrekte herwaardeering der gangbare waarden is, dient op dezen plicht tot opbouw, op de trouw aan de hoogste kultuurgoederen te worden gewezen. Indien onze tijd een schroefomgang boven de Fransche Revolutie staat, dan dient ons verhoogd historisch bewustzijn allereerst daaruit te blijken, dat wij niet ter wille van een abstracte theorie willen afbreken, maar uit kracht van een levend volksbeginsel willen opbouwen.

Als een historisch tijdperk een nieuw gezicht toont, dan schijnt het menschelijke leven frisch en jong als op een eersten scheppingsdag. Er wacht een maagdelijke bodem op het nieuwe zaad. Overal gisten de krachten, die dringen tot groei en bloei. Hier ligt een taak voor vele geslachten, van mannen der daad, van geleerden en scheppende kunstenaars.

Het gevoel van verantwoordelijkheid tegenover de toekomst van het eigen volk zal sterker dan tot nu toe den dichter in zijn werk moeten bezielen. De „seltsame Anarchie" van onze literatuur was uitdrukking van het onherroepelijk afgesloten individualistische tijdperk. Als echter de idee der volksverbondenheid geen ijdele leuze zal zijn, die er slechts toe dient om op reeds lang gebottelden wijn een nieuw etiket te plakken, dan zal zij uit de veranderde geestelijke gesteldheid der kunstenaars moeten opwellen en deze zullen zelf in het zich voltrekkende geestelijke proces de leiding moeten geven. Voor hen is het oogenblik gekomen, om waarlijk leiders van hun volk te zijn:

O weckt, ihr Dichter! weckt sie vom
(Schlummer auch,
Die jetzt noch Schlafen, gebt die
(Gesetze...,

Dit trotsche woord van Hölderlin ontdekt de ware roeping van het dichterschap: niet het tot niets verplichtende spel met gevoel en verbeelding, niet het zelfbehaaglijk ontleden van eigen emoties noch het nabootsen der ervaringswereld, maar het stellen van een wet in ons menschelijke leven, waarnaar een volk zich richten kan op zijn toekomst, waarnaar koningen en staatslieden hun daden voltrekken. Nog steeds geldt het woord van Gneisenau: „Die Throne der Könige sind auf Poesie gegründet". Zijn er daarom in het jongste verleden zoovele ingestort, omdat de dichters hun taak tegenover de gemeenschap niet meer hebben begrepen? Ging het leven der volkeren een droevigen en verwarrenden zigzagweg, omdat de kunstenaars verzuimden in hun midden de wet te stellen? Omdat zij niet meer de overtuigde verkondigers waren van een nieuwe toekomst, maar slechts de oude, inmiddels tot leugens afgesleten waarheden van vroegere geslachten herhaalden of in hun veilig bestaketseld zielsprieeltje een vinkenwijsje kweelden?

Wij weten het wel, dat velen onzer kunstenaars het licht van den nieuwen tijd niet zien. Zij verkondigen zelfs luide, dat zij de duisternis der dreigende barbarij bestrijden. Dit verontrust ons niet, want een Saulus, die zich tot een Paulus bekeert, is meer waard dan duizenden, die reeds voor den strijd overloopen. In de Oudnoorsche saga's wordt verteld van twee vijanden, die elkander tot het uiterste bekampen; als zij eindelijk elkanders kracht beproefd hebben en weten, dat zij tegen elkander opgewassen zijn, dan staken zij het gevecht en sluiten een kameraadschap, die tot het eind van hun leven duren blijft. Laat ons de vrienden winnen in zulk een strijd, maar laat die strijd dan ook edelmoedig gevoerd worden.

Wij beleven een geweldigen en verschrikkelijken tijd: de kentering van een oude wereld en den opgang van een nieuwe. Toen Goethe aan den avond van de kanonade van Valmy aan de Duitsche officieren de beteekenis van dien dag moest verklaren, zeide hij: „Von hier und heute geht eine neue Epoche der Weltgeschichte aus, und ihr könnt sagen, ihr seid dabeigewesen". Wij zijn getuige van een wereldbrand, die de grondslagen van het menschelijk bestaan bedreigt; waar zijn de dichters, die ons de geboorte van het nieuwe leven verkondigen, waar zijn de profeten en de wetgevers der opdoemende toekomst? Zij wenden de oogen weg naar de zon, die in het Westen ondergaat en bewonderen haar stralende schoonheid; maar de geloovigen van alle religies hebben zich naar het Oosten, waar de opgang van den dag geschiedt, in eerbied gebogen. Wie zou in den avond niet vertrouwen op het verrijzen van den nieuwen morgen? De zieneres, die in het Eddalied het tafereel van den wereldondergang geschouwd heeft, besluit haar grootsch visioen met de woorden:

Op ziet zij komen
ten anderen male
etgroene aarde
uit de zee:
beken schuimen,
er schiet een arend
van de rotsen
op visch belust....

Het is niet overtuiging, die zulke woorden ingeeft, want deze wellen uit een geloof. Uit het geloof, dat de krachten van het leven onverwoestbaar zijn, zich telkens in anderen vorm kunnen openbaren, maar steeds het leven verder dragen. Uit het geloof, dat elke dood een opgang tot nieuw leven is. Uit het geloof, dat de toekomst behoort aan een idee, die te midden van het afstervende oude een nieuwe levenswet stelt. Zulk geloof is noodig voor den tijd waarin wij leven; wie zich nu nog daarvoor gesloten had, zal ervaren dat het eens — te rechter tijd, hopen wij — als een felle zonnestraal licht schept in het omduisterde hart.

(Prof. dr. Jan de Vries in „De Schouw")

DAARHEEN!

Zondag j.l. heeft in Nederland een gebeurtenis plaats gehad, die van de grootste draagwijdte is voor de toekomst van ons volk.

Men weet, dat reeds duizenden volksgenooten den eed op den Führer hadden afgelegd en thans aan het Oostfront hun leven inzetten om de Germaansche wereld, waartoe ook Nederland behoort, te beschermen tegen de vernietiging, die dreigt van den kant van het monsterverbond der bolsjewieken met de joodsche en halfverjoodste Angelsaksische geldwereld.

Thans heeft ook de Nederlandsche S.S. dan in Den Haag den eed van trouw op Adolf Hitler afgelegd, in tegenwoordigheid van den Reichsführer der S.S., H. Himmler en Rijksminister Seyss-Inquart.

Dit is meer dan eenige demonstratie. Dit zegt, dat de strijdende en strijdbare jeugd van Nederland Adolf Hitler als zijn leider erkent, en dat zij Nederland beschouwt als een onderdeel van het komende, het wordende Groot-Germaansche Rijk.

Voor het jonge strijdbare leger van Nederland, in strenge selectie uitgekozen uit de krachtige jongelingschap van ons land, bestaat er geen oud Europa meer met zijn versnippering en verzwakking in een groot aantal staten en staatjes, doch uit een wedergevonden ge- en verbondenheid der Germaansche (in het Noorden) en Romaansche (in het Zuiden) volkeren. De toevallige grenzen, in eeuwen van strijd door staatkundige of in godsdienstoorlogen tot stand gekomen, bestaan voor deze S.S.-mannen niet meer. Een nieuwe wereld heeft zich voor hen geopenbaard; een wereld **waarin het volksche, het rassische** zich aaneenbindt; een wereld waarin **met het verleden met zijn tragiek der** volkeren door goudmacht, vorsten- en kerkelijke willekeur, is gebroken.

Ver boven elk klein gedoe, boven alle klein-burgerlijke beslommeringen, boven alle kinderachtige wenschen van het oogenblik klinkt de stem.

Voor velen in ons land mag ze nog als een revolutionnaire stem klinken, nog als een soort verschrikking; — het doet alles niets. Die velen zullen zich inzicht in den nieuwen, komenden tijd dienen te veroveren; zoo niet, dan zal zonder hen, met negatie van hen de geschiedenis in denzelfden vasten tred verder gaan. Want weet wel, een tijd waarin we een Nederland kenden, zooals het was, voor de onnoozelen schijnbaar een autoritair koninkrijk, doch voor zienden een werktuig van jood en kapitalist, een speelbal van het Britsche rijk, — deze tijd komt niet meer terug.

De tolboomen bij Nieuweschans, Glanerbrug en Zevenaar, ze zullen ons niet langer afscheiden van een z.g. ander land, maar we zullen, na een verwijdering van enkele eeuwen, weer vereenigd worden met het groote broedervolk in het Oosten.

Nederland keere weder terug tot Groot-Germanië!

(„De Oostellingwerver", Oostwolde)

Uw adres

Cafe v. d. Eijken

Tijdens Saison
Zeeuwsche Mosselen

VIJZELSTR. 49 - AMSTERDAM
TELEFOON 31208

Te Amsterdam, op 't Rembrandtsplein,
Kunt ge onder elkander zijn,
Maakt dus gebruik van onzen tip
En bezoekt allen CAFÉ TRIP
REMBRANDTSPLEIN 35, Tel. 37157

WIJ KOOPEN ALLE SOORTEN
OUD PAPIER
VAN DRUKKERIJEN, FABRIEKEN ENZ.
WED. C. BENDER
RUSTENBURGERSTR. 34-38 - TELEF. 95061

Steunt ons Blad

EDUARD WESSING
& ZOON
ASSURANTIEBEZORGERS
Rokin 88—90, Tel. 30760 en 47841
verzorgen op vakkundige wijze
AL UW VERZEKERINGEN
Individueele behartiging Uwer belangen

De Verkeers Politie Gids

is net EENIGE politieorgaan, dat naast vak-literatuur

blijken geeft

den NIEUWEN TIJD, die wordende is, te verstaan.
Vraagt PROEFNUMMERS aan de Administratie: Kerkstraat 375
Amsterdam-(C.) Telefoon 36471

Het adres voor onze archieven, afvalpapier, confectieafval en lompen, oude metalen in elk kwantum is?

Gebr. THEUNIS

AMSTERDAM, Lijnbaansgracht 55-70
Telefoon 49326

Gebr. TH. & L. BOERS Mzn.
Geestbrugweg 22 - RIJSWIJK Z-H.
(Holland)
HANDELSMERK MB SEDERT 1889
Import, Engros, Export, Aardappelen, Groenten en Fruit
Telegr.: adres: Embee Rijswijk (Z.H.)
Tel. Den Haag 118648 en 779130 - Delft 1253

BEWERKT VRIENDEN
EN KAMERADEN
DOOR
PROEFABONNEMENTEN
OP „DE MISTHOORN"

Ondergeteekende
....
.... (Naam)
.... (Straat)
.... (Plaats)
zendt .... gulden
stort .... gulden
op giro 322600
voor een even groot aantal proefabonnementen bestemd voor:
....
....
....

MEUBELEN huis en haard

COMPLETE WONINGINRICHTINGEN
GROOTE VOORRADEN
LAGE PRIJZEN

120 MODELKAMERS
HEERENGRACHT 500
VIJZELSTR 77 A'DAM
TEL. 31215

---

voor KLAVARSKRIBO muziek
MUZIEKHANDEL „CRESCENDO"
VRAAGT GRATIS PROEFLES
Bewindvoerder kam P. SCHUURMAN
AMSTERDAM — WESTEINDE 10 — TELEF. 40439

E. NOACK'S

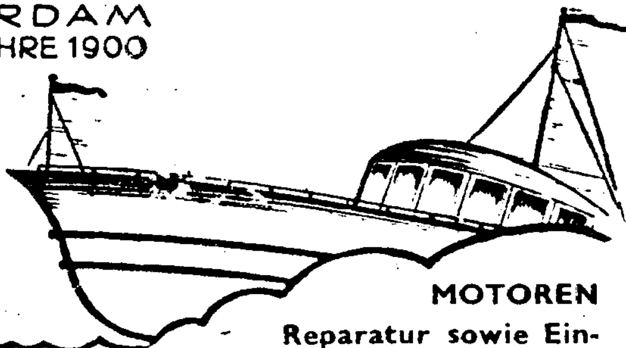
FIJNE VLEESCHWAREN EN CONSERVENFABRIEKEN N.V.
AMERSFOORT
ONVERANDERDE KWALITEIT

TRANSPORT- EN AANNEMERSBEDRIJF **J. W. Arends & Co.**
belast zich tevens met alle voorkomende transporten voor de Wehrmacht
VELDHOVEN TELEFOON 423
Kantoor: Zeelsterstraat 101 — Telefoon 2734 — EINDHOVEN

MARCKMANNWERFT

KRALINGSCHEVEER
BEI ROTTERDAM
GEGRÜNDET IM JAHRE 1900

SPEZIAL-ADRESSE FÜR SCHIFFSBAU REPARATUR SOWIE HOLZVERSCHALUNG BIS ZUR FEINSTEN AUSFÜHRUNG

MOTOREN
Reparatur sowie Einbau von Diesel- und Benzinmotoren unter sachverständiger Leitung

Tel: 23348 2 Linien
Privat 70934-71672

„Voor de vuistweg spreken"

Schriftelijke cursus om te leeren spreken in het openbaar, door Alf. Donders, docent in de redekunst te 's-Gravenhage. Nieuwe, baanbrekende methode. Geïllustreerd prospectus (30 blz.) franco per post na storting van 22 ct. op postr. 12.42.42 of inzending van 22 ct. aan postzegels bij **Dondersschool, Laan van Meerdervoort 495, 's-Gravenhage**

N.V. JAN SPIERDIJK

Oudste adres voor
MEUBELEN
Groote Markt 20
hoek Luth. Burgwal
Tel. 11652 — DEN HAAG
SALON-, HUIS- EN SLAAPKAMERS

Wie
Ratelbands brood
eet
weet kwaliteit te waardeeren

Arnhemsche BRETELFABRIEK
„KANO"
KAN & Co. — TELEFOON 22120
ARNHEM

VERKOOPLOKAAL
ROERMONDTPL. 88 ARNHEM
TELEFOON 20628

T. Ganzenkolk

BEËEDIGD MAKELAAR
EN TAXATEUR

Uw adres voor
BETER BROOD EN BANKET
RATELBAND
STEENSTRAAT - ARNHEM
TELEFOON 26084

GALESLOOT N.V.
Lederhandel en Schoenmakerij
Vinkenstraat 7
Telefoon 18524 — UTRECHT

CENTRALE
VERWARMINGSINSTALLATIES
Fa. G. Oostwald
ZIJLVEST 9—11, HAARLEM
TELEFOON 11067
Centrale verwarming
Lood- en zinkwerken — Sanitair

Ondergeteekende ....
Straat ....
Woonplaats ....
wenscht een kwartaal* / jaar* abonnement op „De Misthoorn", tegen een abonnementsprijs van f 1.25 per kw. / f 4.75 per jaar*
bij vooruitbetaling te voldoen
U gelieve over dit bedrag te disponeeren*
Het bedrag wordt binnen 8 dagen op Uw giro 322600 overgeschreven*
Handteekening

* Doorhalen wat niet verlangd wordt

K 2745